

EKONOMIHÖGSKOLAN
Lunds universitet

C-uppsats
Nationalekonomiska institutionen
Hösten 2005

Handels- och fördelningseffekter av EU:s jordbrukspolitik

Andreas Georgson

Handledare:
Yves Bourdet
Joakim Gullstrand

Sammanfattning

EU:s jordbrukspolitik och dess effekter på unionens och omvärldens invånare är ett ämne som ofta väcker debatt. När man studerar effekterna på medlemsländerna skiljer man ofta mellan budgeteffekter och handelseffekter där det förstnämnda är mer frekvent förekommande både i media och som föremål för studier. Jag har valt att studera handelseffekterna som uppstår till följd av att EU skyddar unionens jordbruksproduktion från konkurrens utifrån. Medlemsländerna påverkas olika beroende på hur situationen inom jordbruket och handeln med jordbruksprodukter är i landet. Mitt syfte är att se vilka av medlemsländerna som vinner respektive förlorar på hur EU:s jordbruksprogram är utformat idag. I min analys använder jag data från tidsperioden 1995-2004 och jag har valt att arbeta med produktgrupperna spannmål, kött och frukt och grönsaker. Resultaten stämmer överlag överens med tidigare forskning i ämnet och bekräftar till stor del de teorier jag haft som utgångspunkt i arbetet.

Nyckelord: EU, handelseffekter, jordbruk, CAP

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	6
1.1 Syfte	7
1.2 Metod och data	7
1.3 Disposition	8
2. CAP – Historia och utformning	9
2.1 CAP:s historia	9
2.2 CAP idag	11
2.3 CAP och WTO	12
2.4 CAP i framtiden	14
3. Handels- och fördelningsaffekter av integration – Teoretiska aspekter.....	15
4. Handelns fördelningseffekter	18
4.1 Metod och data	18
4.2 Resultat.....	20
4.2.1 Spannmål.....	20
4.2.2 Kött.....	21
4.2.3 Grönsaker och frukt.....	21
4.2.3.1 Potatis	22
4.2.3.2 Apelsiner	22
4.2.3.3 Tomater	23
4.3 Sammanlagda resultat	24
4.4 PTE-effekt per capita	25
5. Slutsats	27
Referenser.....	29
Appendix	30

Figur- och Tabellförteckning

Figur 2.1 Utveckling av självförsörjningsgrad	10
Figur 2.2 Utvecklingen för offentlig lagerhållning spannmål.....	11
Figur 2.3 Utvecklingen i fråga om utgifterna för CAP.....	12
Figur 3.1. Handelseffekter inom en tullunion	16
Figur 4.1. PTE-effekt för produktgruppen spannmål	20
Figur 4.2. PTE-effekt för produktgruppen kött	21
Figur 4.3. PTE-effekt för Potatis	22
Figur 4.4. PTE-effekt för Apelsiner	23
Figur 4.5. PTE-effekt för Tomater	23
Figur 4.6. PTE-effekter för samtliga produkter	24
Figur 4.7. PTE-effekt per capita för samtliga produkter	26
Tabell 1. Spannmål, Export -> Intra EU15 (Kvantiteter i 100 kg).....	30
Tabell 2. Spannmål, Import <- Intra EU15 (Kvantiteter i 100 kg).....	30
Tabell 3. Spannmål, EU Intra-EU-Export.....	30
Tabell 4. Spannmål, EU Extra-EU-Export.....	31
Tabell 5. Spannmål, Nettoexport Intra-EU och PTE-tal, 1995-2004.....	31
Tabell 6. Spannmål, Pris och Prisindex.....	31
Tabell 7. Kött, Export -> Intra EU15 (Kvantiteter i 100 kg)	32
Tabell 8. Kött, Import <- Intra EU15 (Kvantiteter i 100 kg)	32
Tabell 9. Kött, EU Intra-EU-Export.....	32
Tabell 10. Kött, EU Extra-EU-Export.....	32
Tabell 11. Kött, Nettoexport Intra-EU och PTE-tal, 1995-2004.....	33
Tabell 12. Kött, Pris och Prisindex	33
Tabell 13. Frukt och grönsaker, Export -> Intra EU15 (Kvantiteter i 100 kg)	33
Tabell 14. Frukt och grönsaker, Import <- Intra EU15 (Kvantiteter i 100 kg)	34
Tabell 15. Frukt och grönsaker, EU Intra-EU-Export.....	34
Tabell 16. Frukt och grönsaker, EU Extra-EU-Export.....	34
Tabell 17. Frukt och grönsaker, Nettoexport Intra-EU och PTE-tal, 95-04.....	35
Tabell 18. Frukt och grönsaker, Pris och Prisindex	35
Tabell 19. Potatis, Export -> Intra EU15 (Kvantiteter i 100 kg).....	35
Tabell 20. Potatis, Import <- Intra EU15 (Kvantiteter i 100 kg).....	36

Tabell 21. Potatis, EU Intra-EU-Export	36
Tabell 22. Potatis, EU Extra-EU-Export	36
Tabell 23. Potatis, Nettoexport Intra-EU och PTE-tal, 1995-2004	36
Tabell 24. Potatis, Pris och Prisindex	37
Tabell 25. Apelsiner, Export -> Intra EU15 (Kvantiteter i 100 kg)	37
Tabell 26. Apelsiner, Import <- Intra EU15 (Kvantiteter i 100 kg)	37
Tabell 27. Apelsiner, EU Intra-EU-Export	38
Tabell 28. Apelsiner, EU Extra-EU-Export	38
Tabell 29. Apelsiner, Nettoexport Intra-EU och PTE-tal, 1995-2004	38
Tabell 30. Apelsiner, Pris och Prisindex	38
Tabell 31. Tomater, Export -> Intra EU15 (Kvantiteter i 100 kg)	39
Tabell 32. Tomater, Import <- Intra EU15 (Kvantiteter i 100 kg)	39
Tabell 33. Tomater, EU Intra-EU-Export	39
Tabell 34. Tomater, EU Extra-EU-Export	40
Tabell 35. Tomater, Nettoexport Intra-EU och PTE-tal, 1995-2004	40
Tabell 36. Tomater, Pris och Prisindex	40
Tabell 37. Nettoexport över åren 1995-2004, Spannmål	40
Tabell 38. Nettoexport över åren 1995-2004, Kött	41
Tabell 39. Nettoexport över åren 1995-2004, Frukt och grönsaker	41
Tabell 40. PTE-effekt per capita 1995-2004	42

Förkortningar

EU Europeiska Unionen

CAP Common Agricultural Policy

PTE Preferential Trade Effekt

WTO World Trade Organisation

PTA Preferential Trade Agreements

1. Inledning

Den Europeiska unionens jordbrukspolitik är ett omdebatterat ämne som på ett eller annat vis engagerar eller påverkar alla människor i dess medlemsländer. Det som framförallt gör Europas gemensamma jordbrukspolitik, GJP, kontroversiellt är att den genom historien tagit en mycket stor del av EU:s budget trots att den sysselsätter relativt sett väldigt få av unionens medborgare. Att stora delar av Europas jordbruk inte hade klarat sig på egen hand utan är beroende av bidrag och subventioner från EU:s budget gör att debatten hettar till ytterligare.

Varför har man då genom åren valt att behålla en jordbrukspolitik som kostat såna enorma summor pengar? Anledningarna till att varje land och EU som organisation är väldigt måna om att behålla ett livskraftigt jordbruk har varit många och olika genom åren. Dess roll som naturskydd och landskapsskötare har alltid varit central i beslutsfattandet. Tidigt efter världskriget var självförsörjandet av livsmedel viktigt att upprätthålla och på senare år har jordbrukets roll som rekreationsområde poängterats allt mer samtidigt som jordbruket varit en viktig del i många länders turismnäring. Egentligen räcker kanske argument som att 50 % av EU:s yta består av jordbruksmark och att jordbruket och naturen påverkar varandra i en växelverkan där en rad djurarter är beroende av jordbruket för att överleva för att bevisa att ett fungerande jordbruk är nödvändigt i dagens samhälle.

Det är intressant att se på hur EU arbetar för att upprätthålla och hjälpa jordbrukare runt om i unionen och hur bidrag och subventioner fördelas över medlemsländerna. Vanligast är att man väljer att studera de rena budgetflöden som GJP, eller CAP som förkortningen är på engelska och som används oftare i litteraturen, ger upphov till. Hur mycket pengar får varje medlemsland från EU:s budget? Detta är siffror som är ganska enkla att leta reda på och som visar hur mycket varje land erhåller från budgeten. Det finns dock andra fördelningseffekter att ta hänsyn till när man diskuterar CAP men som inte är lika frekvent förekommande i framförallt media men även i tidigare studier på området. CAP:s utformning leder även till handelseffekter som påverkar medlemsländerna olika beroende på hur situationen och marknaden för jordbruksprodukterna ser ut i ett land. Fördelningseffekterna till följd av handeln har tidigare visats vara i samma storleksordning som budgetflödena och är därmed lika viktiga att studera när man vill veta vilka länder som vinner respektive förlorar på hur CAP är utformat idag.

Europa har en betydande roll på världsmarknaden både som exportör och som världens största importör av livsmedel, i huvudsak från de medel- och minst utvecklade länderna, vilket gör att utformandet av EU:s jordbrukspolitik får långtgående effekter och väcker intresse bland länder världen över. 2004 anslöt ytterligare 10 medlemsländer till EU vilket medför ytterligare 74 miljoner konsumenter samt en utökad jordbruksareal från 130 miljoner till 179 miljoner hektar.¹ Det kommer ytterligare att stärka EU:s position på marknaden för jordbruksprodukter och gör EU till en ännu starkare aktör i förhandlingarna med WTO.

1.1 Syfte

EU:s jordbrukspolitik ger upphov till en rad olika effekter. Dels finns det rena budgetflöden som innefattar direkta bidrag till de olika medlemsländerna. En annan effekt som är intressant att studera är hur fördelningen av bidragen är inom ett land, vem som tar emot bidragen. En tredje effekt är den fördelningseffekt som handeln med jordbruksvarorna ger upphov till och som jag valt att inrikta mig på.

Syftet med min uppsats är främst att se vilka länder som är vinnare respektive förlorare inom de olika sektorerna och om statistiken från handeln kan bekräfta befintliga teorier rörande ekonomisk integration. EU:s skyddade jordbrukssektor ger enligt teorierna upphov till högre priser på EU:s inre marknad än på världsmarknaden och kommer tillsammans med handeln intra-EU att påverka de fördelningseffekter som CAP medför.

1.2 Metod och data

För att kunna beskriva effekterna av samarbetet mellan medlemsländerna i EU har jag valt att använda mig av en teori som enkelt kan visas grafiskt och som tidigare använts i ett antal studier, bl.a. av *Buckwell et al. (1982)* och av *Ackrill et al. (1993)*. I studierna används ett mått baserat på nettoexport och prisrelationen mellan världsmarknaden och EU:s inre marknad för att visa de olika ländernas vinster och förluster på en bestämd marknad.

Jag har samlat in all data från EU:s statistikavdelning, Eurostat, om inget annat anges i texten. När jag beräknade nettoexporten har jag använt mig av data från ländernas export och import till och från övriga medlemsländer, s.k. intra-handel. I beräkningen av nettoexporten valde jag att räkna fram en snittexport över den tioårsperiod jag valt att studera. I fallet Luxemburg blev det endast ett snitt över de senaste 6 åren då de ingick i Belgiens statistik mellan åren 1995-

¹ Europakommissionen, Eurostat

1998. Att Belgiens statistik inkluderat Luxemburgs handel under de åren påverkar inte min analys och har således inte lett till några problem i uppsatsarbetet. När nettoexporten har fastställts för varje land har jag använt Buckwells metod för att räkna fram s.k. PTE-tal som visar de olika ländernas situation inom den aktuella marknaden.

1.3 Disposition

Uppsatsen inleds med ett kapitel om hur CAP utformats genom åren. Behoven och möjligheterna under unionens tidiga år efter världskrigen var inte desamma som de är idag vilket gjorde att utformandet av jordbrukspolitiken också tog en annorlunda skepnad än den gör idag. En historisk tillbakablick följs av information om hur CAP är utformat idag och vilka mål EU har satt upp för jordbruket i framtiden.

I kapitel 3 går jag igenom relevant teori inom ämnet. Teorierna är inte kontroversiella i sig utan allmänt accepterade inom nationalekonomisk teori men det gör det inte mindre intressant att se om de kan appliceras på verkligheten. Mitt val av metod för att analysera handelseffekterna föll som jag nämnt ovan på Buckwells metod och i kapitel 4 presenteras de beräkningar och tabeller som legat till grund för min analys. Jag har valt att presentera PTE-effekterna i form av stapeldiagram löpande i texten då de tydligast beskriver hur handelseffekterna påverkar de olika länderna medan jag har placerat tabeller och uträkningar som varit steg på vägen till ett resultat i ett appendix i slutet av uppsatsen.

I det avslutande kapitlet gör jag reflektioner över arbetet med uppsatsen, beskriver problem som uppstått under arbetets gång och tittar även på hur trenderna är inom några av de områden jag berört i uppsatsen. Kan man genom att studera statistiken jag använt exempelvis se om EU går mot en alltmer skyddad marknad eller om vi istället är på väg att integreras mer med omvärlden?

2. CAP – Historia och utformning

The Common Agricultural Policy, eller CAP som det allt som oftast förkortas är EU:s program för hur jordbrukspolitiken ska skötas inom unionen. EU:s jordbrukspolitik påverkar dock inte enbart medlemsländerna och dess invånare utan får effekter även för världens övriga länder och har på så vis blivit föremål för många och långa diskussioner, förhandlingar och debatter runt om i världen. Anledningarna till detta är många och för att få en bra bild av varför CAP är ett så viktigt ämne bör man börja med att se tillbaka på dess historia.

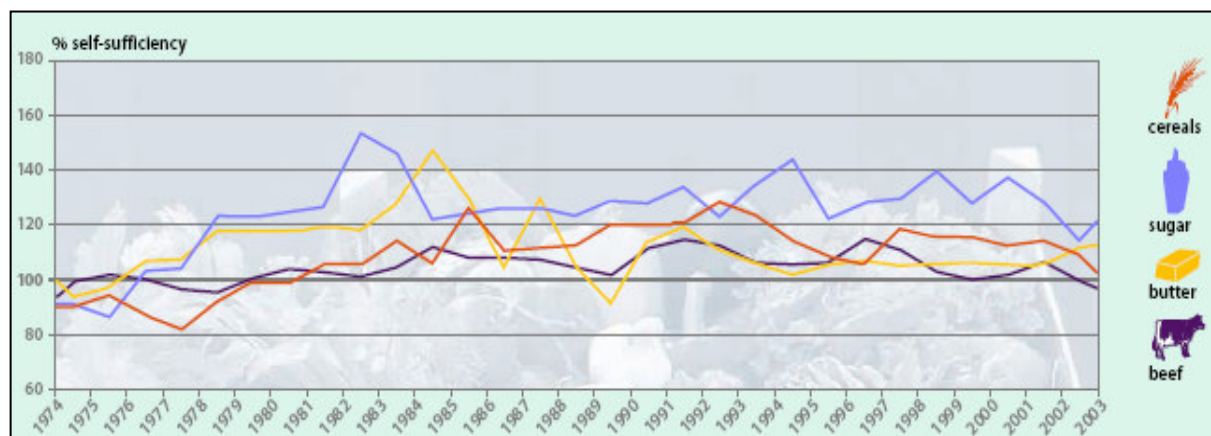
2.1 CAP:s historia

Efter andra världskriget led Europa av sviterna efter år av krig där jordbruket lamslagits och livsmedelsförsörjningen inte längre kunde garanteras fullt ut. En återuppbyggnadsprocess startades för att få jordbruket på fötter igen. Grunden till det som idag kallas CAP lades men målen var avsevärt annorlunda från de vi har idag. Under 50-talets början och framåt blev det naturligt att lägga tonvikten på att öka produktiviteten i livsmedelskedjan och på så vis kunna säkra stabila leveranser av livsmedel utan att priserna blev för höga för konsumenterna som för tillfället inte hade särskilt stark köpkraft. Utöver det så ville man även garantera en livskraftig jordbrukssektor inom EU. Genom en gemensam jordbrukspolitik erbjöd man jordbrukarna subventioner och prisgarantier på sina varor vilket gav dem incitament att producera större och större kvantiteter. Ekonomiskt stöd delades ut för omstrukturering av jordbruk så att större jordbruk kunde drivas och dra nytta av de stordriftsfördelar detta medför. Detta kunde ske i form av investeringsbidrag för större jordbruksenheter där ökad kompetens i fråga om teknik och företagande skulle kunna uppnås.

Den gemensamma jordbrukspolitiken blev en stor framgång vad gällde EU:s självförsörjande inom livsmedel vilket tydligt kan utläsas ur figur 2.1 där EU:s självförsörjningsgrad inom spannmål, socker, smör och kött visas. Utan tvekan hade man lyckats skapa levnadskraftiga jordbruk och en stabil livsmedelsproduktion till hela unionen. Den kraftigt ökande produktionen som fortfarande i stor utsträckning finansierades av subventioner och bidrag från EU ledde dock under 80-talets början till en rad problem. Eftersom produktionen blivit så stor att den vida överskred vad länderna själv kunde konsumera hamnade EU i en situation där man var tvungna att hantera stora överskott av de viktigaste jordbruksprodukterna.²

² E.L de Lacroix, 2005, s.6

Figur 2.1 - Utveckling av självförsörjningsgrad för spannmål, socker, smör och nötkött inom EU

Källa: Europakommissionen, Eurostat

En del av överskottet kunde man exportera och på så vis få tillbaka en del av det man betalade jordbrukarna för att producera varorna. När dessa produkter såldes på världsmarknaden, till mycket lägre prisnivåer än de man garanterade EU:s jordbrukare, påverkade det andra länder som exporterade jordbruksprodukter då en svårslagen konkurrent nu trätt in på världsmarknaden.³ En konkurrent som var svår att konkurrera med då de inte behövde bry sig om produktionskostnader och vinstmål i samma utsträckning. Detta samtidigt som EU satte höga tullar på importerade jordbruksprodukter för att skydda sin egen produktion från konkurrens gjorde att irritation uppstod bland de flesta av världens övriga jordbruksproducenter. Hela överskottet kunde dock inte exporteras utan EU var tvungna att lagra eller avyttra stora kvantiteter inom unionen. Plötsligt stod man med stora överskott då den egna konsumtionen var tillgodosedd med bred marginal. Detta tärde hårt på EU:s budget och när CAP var som störst gick 2/3 av den totala budgeten till jordbruket. I kombination med en snedvridding av delar av världsmarknaden ledde detta till att åtgärderna efterhand blev alltmer kritiserade bland konsumenter och skattebetalare såväl som övriga världens länder.⁴

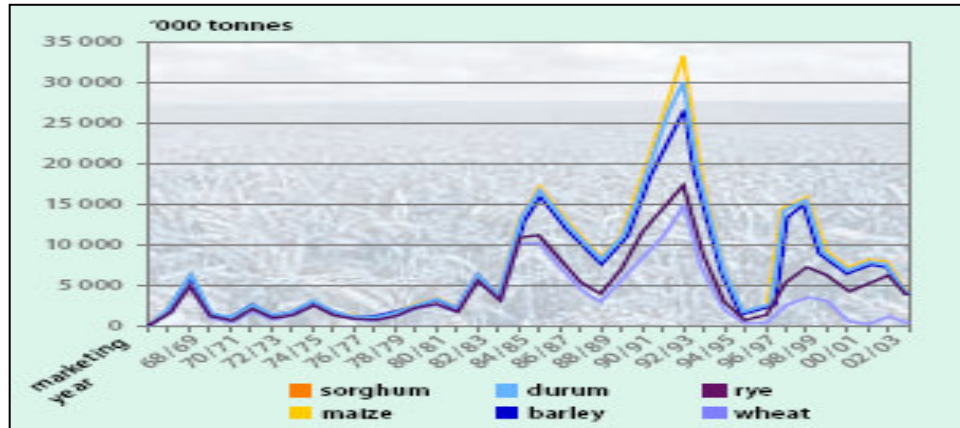
Under 90-talet gjordes många viktiga förändringar inom EU:s gemensamma jordbrukspolitik för att bli av med överskotten som uppstått och som kan utläsas ur figur 2.2 nedan. Produktionsbegränsningar i form av avställning av mark och begränsning av spannmålsareal minskade överskotten och man började i allt större utsträckning att inrikta sig på miljövänligt jordbruk och ökad kvalitet på jordbruksprodukterna istället för att enbart försöka öka

³ Susan Senior Nello, 2004, s.78

⁴ E.L de Lacroix, 2005, s.7

produktiviteten inom jordbrukssektorn. Fall av galna kosjukan och liknande livsmedelskopplade skandaler gjorde att konsumenterna krävde säkra och nyttiga livsmedel och en vilja att vara med och betala för detta märktes och EU var tvungna att leva upp till allmänhetens förändrade prioriteringar.⁵

Figur 2.2 - Utvecklingen för offentlig lagerhållning spannmål (Interventionslager)

Källa: Europakommissionen, Eurostat

2.2 CAP idag

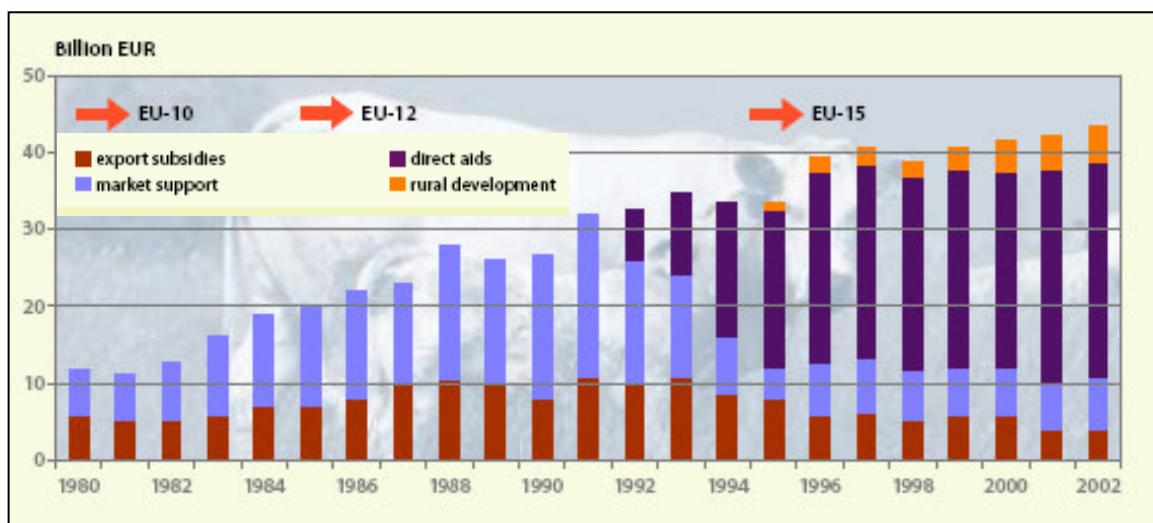
Under 2003 tog man inom EU beslut om ytterligare en kraftig reform. Man försöker nu att helt avskaffa kopplingen mellan produktionsvolym och bidrag och försöker istället koppla produktionen och bidragen till den efterfrågan som råder för olika produkter. Jordbrukarna kommer även fortsättningsvis att få direkt inkomststöd som ska ge stabilitet men kopplingen till antalet producerade enheter har avskaffats. Utvecklingen visas i diagram 2.3 nedan där man kan se att bidrag kopplade till produktionsvolym idag till stor del ersatts av olika former av direktstöd som inte snedvrider marknaden för jordbruksprodukter på samma sätt. I takt med att omvärldens krav på miljö, livsmedelsäkerhet och djurhållning har ökat har s.k. tvärvillkor inom dessa områden införts. Jordbrukare som inte kan leva upp till de krav dessa villkor medför kommer att få sitt direktstöd minskat. Förhoppningen är att avskaffandet av kopplingen mellan produktionsvolym och bidrag ska göra EU:s jordbrukare mer konkurrenskraftiga och marknadsanpassade utan att ta bort den stabilitet som är nödvändig för att jordbrukarnas fortlevnad ska garanteras.⁶

⁵ E. L. de Lacroix, 2005, s.18

⁶ Europakommissionen CAP 2003 review, s.8

Utöver förändringarna gällande de bidrag jordbrukarna tar emot så innehöll 2003 års reform även ett ökat stöd till landsbygdsutveckling inom unionen. Över halva EU:s befolkning bor på landsbygden som täcker 90% av EU:s yta och är således en viktig fråga för EU:s politiker. Landsbygden och landskapet är en plats där människor har möjlighet att leva, resa, arbeta och finna livsnödvändiga resurser såsom vatten och jord, som krävs för spannmålsodling och uppfödning av boskap. 2003 års reform medförde att direktstödet till större jordbruk minskades och medlen överfördes istället till landsbygdsutvecklingen.⁷

Figur 2.3 - Utvecklingen i fråga om utgifterna för CAP

Källa: Europakommissionen, Eurostat

2.3 CAP och WTO

Besluten om hur EU bör utforma sin jordbrukspolitik tas från Bryssel och har i första hand unionens medlemmars bästa i åtanke. Åtgärder som gynnar EU men som i många fall missgynnar länder på andra delar av jorden. Debatten kring CAP är ständigt aktuell och är en av världshandelsorganisationens (WTO) största problem när det gäller att ena världens länder kring ett multilateralt regelverk som ska verka för en liberalisering av handeln världen över. Genom WTO:s regelverk motarbetas höga tullar och exportsubventioner, dock med vissa undantag för bl.a. utvecklingsländer och ekonomiska regionala sammanslutningar. Lägre utvecklade länder runt om i världen ges undantag från reglerna som medlemskapet i WTO innebär genom att under en begränsad tidsperiod beviljas rätten att införa tullar på produkter inom sektorer där man behöver skydda landets egen industri från konkurrens utifrån.⁸

⁷ http://europa.eu.int/comm/agriculture/capreform/index_sv.htm , 2006-01-09.

⁸ Susan Senior Nello, 2005, s.350

När det gäller undantagen för de regionala sammanslutningarna såsom frihandelsområden och tullunioner är anledningarna till undantagen annorlunda. I dessa fall anses de ekonomiska samarbetena främja handelsliberaliseringen mellan medlemsländerna så pass mycket att vissa handelshinder gentemot omvärlden kan accepteras.

Riktigt samma syn på undantagen har inte de länder som konkurrerar med EU på marknaden för jordbruksprodukter. EU kallas ofta en fästning som bara tänker på sitt eget bästa och ett flertal av de förhandlingar WTO och dess medlemmar fört har brutit samman just på grund av jordbruksfrågorna. EU:s konkurrenter kräver att EU sänker eller helt avskaffar tullarna på sina jordbruksprodukter om de ska gå med på krav som ställs från WTO mot deras länder.

EU är dock på inget sätt ensamma om att försöka skydda sitt jordbruk utan exempelvis USA och ännu mer Japan har fått utstå liknande kritik. Anledningarna att man trots allt tillåts behålla tullarna utåt är som jag tidigare nämnde delvis att regionala sammanslutningar, såsom EU, anses främja handeln på många andra sätt då handelshinder tas bort mellan länderna inom unionen. Ett annat motargument som ofta hörs från EU är att man gynnar utvecklingsländernas handelsmöjligheter genom att ge dem fritt tillträde till den europeiska marknaden via speciella handelspreferenser, så kallade *Preferential trade agreements*. De fungerar så att utvecklingsländer kan sälja sina produkter tullfritt på den europeiska marknaden och ges därmed fördelar gentemot andra mer konkurrenskraftiga länder och kan ses som en förmildrande omständighet när man tittar på EU:s skydd av sitt eget jordbruk.⁹

Så sent som under hösten 2005 försökte man så återigen enas om att avskaffa tullar på jordbruksprodukter världen över på WTO-förhandlingarna i Hong Kong och EU säger sig vara välvilligt inställda till en sådan reform. Problemen på vägen till att länderna kan enas är dock många och det är ett ständigt plus och minusspel där inget land vill ge upp mer av sina fördelar än något annat gör.¹⁰ EU har således fortfarande kvar tullar inom många sektorer och exportsubventioner används alltjämt för att underlätta export från medlemsländernas jordbruk även om de idag är klart mindre till storleken än de varit.

⁹ E. L. De Lacroix, 2005, s.24

¹⁰ G. Anania, 2005, s. 542.

2.4 CAP i framtiden

Idag behöver EU-medborgare inte längre oro sig för livsmedelsbrist utan bryr sig mer om hur maten produceras och om tillräcklig hänsyn tas till miljö, livsmedelssäkerhet, matkvalitet och djurskydd. Detta återspeglas tydligt i senare års reformer av CAP och kommer sannolikt att präglade även framtida reformer. CAP:s storlek har minskat från att uppta 2/3 av EU:s budget till att idag motsvara lite mindre än halva budgeten och på tio års sikt är förhoppningen från EU att andelen ska sjunka ner mot 1/3.¹¹ Om man sedan lyckas med det är fortfarande oklart men påtryckningarna från WTO och omvärlden talar för ett minskat skydd med åren för det europeiska jordbruket. Att exempelvis länder som Brasilien, Chile och Nya Zeeland blir upprörda över EU:s skyddade jordbrukspolitik är helt naturligt då de är starka inom jordbruket men ändå inte beroende av EU via avtalen för handelspreferenser likt utvecklingsländerna.

¹¹ E. L. de Lacroix, 2005, s.31

3. Handels- och fördelningseffekter av integration

Teoretiska aspekter

Grunderna bakom varje tullunion är att varor och tjänster ska röra sig tullfritt mellan medlemsländerna samtidigt som man sätter en gemensam tull på varor som importeras från tredje land. På så vis främjas handeln mellan medlemmarna på bekostnad av handeln med omvärlden. Följden blir att även om priserna på världsmarknaden egentligen är lägre än vad unionens egna producenter kan erbjuda så medför tullarna på konkurrenternas produkter att det trots allt är billigare för konsumenterna i unionen att handla från medlemsländerna.¹²

Man talar i regel om två vanliga effekter av en regional sammanslutning, handelsalstring och handelsomfördelning. Handelsalstring uppkommer då produktionen i ett land ökar i och med medlemskapet i exempelvis ett frihandelsområde eller en tullunion. Den bakomliggande orsaken till ökningen är att dyrare produktion i ett land ersätts av billigare och mer effektiv produktion från ett annat medlemsland. Anledningen till den ökade handeln är att varor kan röra sig tullfritt mellan länderna i och med samarbetet vilket gör att alla medlemmar kan importera från det medlemsland som producerar till lägst pris. I fallet med handelsalstring anses konsumenterna vara vinnare eftersom priserna blir lägre när en förbättrad resursallokering skett inom produktionen samtidigt som man undviker någon snedvridning av handeln. Handelsalstring anses vara en uteslutande positiv effekt av en tullunion och ju större handelsalstring man lyckas åstadkomma, desto bättre är det.¹³

Det andra begreppet som ofta dyker upp och som anses negativt ur handelssynpunkt är handelsomfördelning. Handelsomfördelning infinner sig när billigare import från tredje land ersätts av dyrare import från ett medlemsland eftersom de slipper tulla för sina varor. Den tullfria handeln mellan medlemsländerna leder till effekter som ur välfärdssynpunkt inte är önskvärda. Effektiv produktion i länder som står utanför tullunionen blir utkonkurrerad av mindre effektiv produktion inom unionen vilket innebär en försämrad resursallokering. När man studerar en tullunions effekter får man väga de positiva effekterna från eventuell handelsalstring mot de negativa effekter som tros kunna uppstå i och med

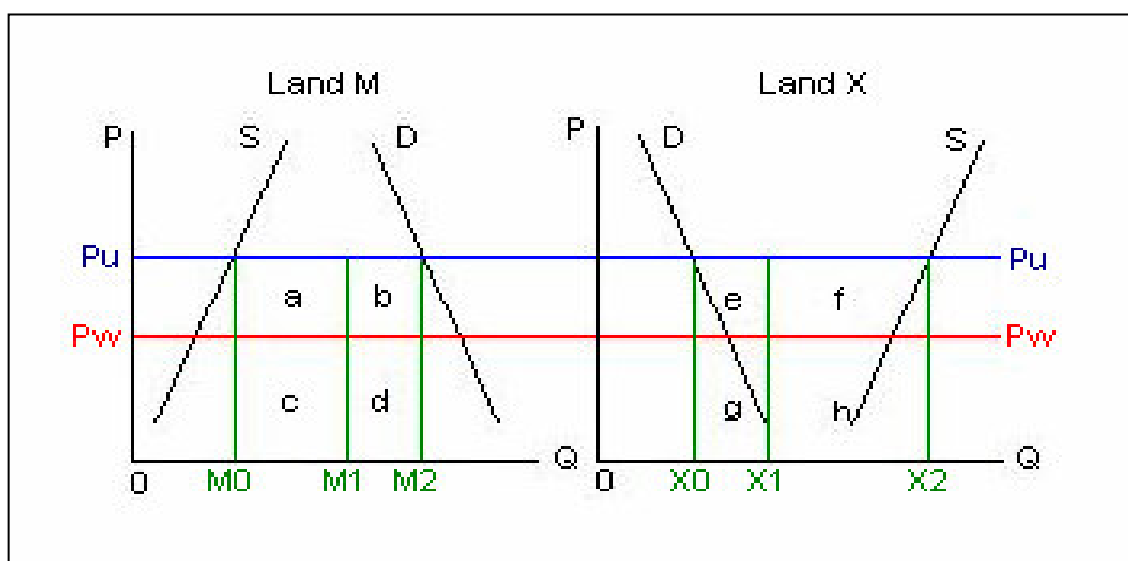
¹² Susan Senior Nello, 2005 s.95

¹³ Susan Senior Nello, 2005, s.92

handelsomfördelning och sedan fatta beslut om en tullunion kan vara positiv för de länder som kommer påverkas när en tullunion upprättas.¹⁴

I en studie av *Buckwell et al* från 1982 används en modell som beskriver situationen mellan länder i en tullunion inom just jordbruket. Studien av *Buckwell et al* använder sig av en modell som visar hur den gemensamma marknaden för en viss jordbruksprodukt fungerar i det förenklade fallet med två medlemsländer där det ena landet är en nettoimportör med höga egna produktionskostnader och det andra landet är en nettoexportör med relativt sett låga egna produktionskostnader. I en situation där inget av länderna är medlemmar i någon form av tullunion tvingas båda konkurrera på världsmarknaden och risken är stor att man inte har möjlighet att sälja till lika låga priser som producenter i andra länder kan erbjuda och konsumenterna väljer en annan producent. Om man istället utgår ifrån att länderna ingått en tullunion med gemensamma tullar utåt på varan i fråga så blir situationen annorlunda. Systemet med rörliga tullar kommer inte att tillåta unionens konsumenter att handla till de låga priserna som erbjuds från tredje land utan en delvis konstgjord efterfrågan har konstruerats på den gemensamma marknaden. En högre efterfrågan som är till gagn för nettoexportören i unionen. I teorin utgår vi ifrån att ett unikt pris för en vara gäller inom hela unionen. Vi döper priset på världsmarknaden till P_w och priset inom unionen till P_u och visar grafiskt hur effekten av det ekonomiska samarbetet blir i de olika länderna M och X.

Figur 3.1 – Handelseffekter inom en tullunion

Källa: Ackrill et al 1993.

¹⁴ Susan Senior Nello, 2005, s.94

Land M producerar inte tillräckligt effektivt för att kunna tillgodose priskraven från de inhemska konsumenterna vilket kan utläsas från utbuds- och efterfrågekurvorna. Här utgår vi ifrån att konsumenterna i land M köper M_0-M_1 från de övriga medlemsländerna tullfritt och resterande del av sin import M_1-M_2 kommer från övriga världen och tullas när den kommer in i unionen.¹⁵ Land M:s konsumenters totala utgifter för import kan räknas genom att lägga samman areorna $a+b+c+d$. Tullintäkterna b sänker inte landets totala välfärd förutsatt att vanliga antaganden gäller och att tullintäkterna tillfaller skattebetalarna i land M medan $a+c+d$ är de faktiska kostnaderna för import.

Om CAP inte existerade och länderna själv kunde bestämma över vilka tullsatser de skulle sätta på sina jordbruksprodukter skulle det medföra att land M troligen skulle importera hela sitt efterfrågeunderskott från världsmarknaden och på så vis spara även area a som då också indirekt skulle tillfalla skattebetalarna i land M och inte sänka landets totala välfärd. Inom de exporterande länderna i unionen finner vi den motsatta situationen och rektangeln e motsvarar den positiva handelseffekt¹⁶ som det exporterande landet upplever i och med CAP:s utformande. Arean a kan således anses vara en välfärdsöverföring från det importerande medlemslandet till det exporterande medlemslandet och vi kan utläsa att CAP medför vissa fördelningseffekter som följd av de ändrade handelsflödena.

Det är som jag nämnde i inledningen vanligare när man tittar på fördelningseffekterna från CAP att man studerar budgetflödena än handelsflödena som jag har valt att inrikta mig på. Figur 3.1 kan dock även användas som grafisk presentation för budgetflödena. Olika länder får olika stor del av budgeten beroende på hur situationen inom jordbruket ser ut i landet i fråga. Systemet med prisgaranti har alltid dominerat bland utgifterna från EU:s jordbruksbudget och gör så än idag. I figur 3.1 kan area b nu motsvara den tull som det importerande landet tvingas betala medan area f är de exportsubventioner som exportlandet kommer att motta från EU:s budget. Återigen så avgörs om ett land är vinnare eller förlorare genom att man tittar på om de är nettoimportörer eller nettoexportörer inom en sektor. Något jag kommer studera empiriskt i kapitel 4.

¹⁵ Tullsats sätts minst till skillnaden ($P_U - P_W$) om handel från medlemsländer ska uppmuntras.

¹⁶ Känd som "preferential trade effect" i Buckwells studie

4. Handelns fördelningseffekter

För att kunna mäta och beräkna hur handelsflödena påverkar de olika medlemsländerna tänker jag använda mig av samma mått som *Buckwell et al* gör i sin studie och som även *Ackrill et al* använde när de studerade handelsflödena mellan åren 1987-1992. Jag har valt att studera den senaste tioårsperioden och kommer att titta närmre på handelsflödena inom spannmål, kött och frukt och grönsaker.

4.1 Metod och data

Måttet på handelspreferenser¹⁷ är konstruerat så att jag beräknar vilken nettoexport varje medlemsland har inom en sektor. Som jag tidigare förklarat i min teoridel så påverkas länderna olika beroende på om de är en nettoimportör eller en nettoexportör till de övriga medlemsländerna. Det är således intra-EU-exporten jag studerar när jag räknar fram nettoexporten för de olika länderna. Nettoimportörerna är vinnare och nettoexportörerna förlorare om man ser på hur EU:s gemensamma jordbrukspolitik är konstruerad idag.

När nettoexporten räknats fram multipliceras den med differensen i pris mellan EU:s inre marknad och priset på världsmarknaden. Priserna på de två marknaderna räknar jag fram genom att använda hela EU:s export till EU:s inre marknad respektive världsmarknaden. Genom att dividera värdet på all export med kvantiteten som exporterats av samma vara får man fram ett jämförelsepris för varan till marknaden i fråga. När differensen inkluderas i ekvationen förstärks effekten av nettoexporten då världsmarknadspriset i regel är lägre än priset på EU:s marknad när vi studerar produkter från jordbruksmarknaden. Resultatet blir en uppskattning, en s.k. PTE-effekt som beskriver hur ett land påverkas av den rådande prisskillnaden där ett högt positivt tal är eftersträvansvärt för varje land. I resultaten kommer alltså både exportens storlek inom ett land och prisnivån gentemot omvärlden att påverka landets situation inom jordbrukssektorn.

$$PTE\text{-tal} = \text{Nettoexport} \times (\text{Pris EU:s inre marknad} - \text{Pris Världsmarknaden})$$

¹⁷ Handelspreferenser kommer att förkortas PTE enligt engelskans Preferential Trade Effect.

I studien av *Ackrill et al* kom man fram till att Frankrike var stora vinnare överlag inom jordbruksprodukter. Nederländerna, Danmark och Irland var även de bland vinnarna om än i mindre utsträckning än Frankrike. Storbritannien, Tyskland, Belgien/Luxemburg, Grekland, Portugal och Spanien var alla nettoförlorare i samma studie.

Jag kommer att titta på aggregerade produktkorgar inom de tre sektorer jag valt. Det innebär att jag inte kommer att gå in i detalj på exempelvis hur mycket nötkött som exporterats från medlemmarna utan jag använder data rörande hela produktgruppen kött. Det kan medföra vissa problem eftersom det i en aggregerad produktkorg kan finnas varor som tar ut varandra i fråga om ett lands nettoexport. Inom vissa aggregerade produktgrupper kan det även skilja i förädlingsgrad mellan en produkt och en annan. Vissa länder i EU kan exempelvis exportera dyrare förädlade produkter medan man huvudsakligen importerar billiga råvaror inom en produktgrupp. Detta leder till problem om man endast studerar aggregerade produktgrupper då resultaten kanske överskattar den ena eller andra effekten. När jag stöter på fall där de aggregerade produktgrupperna ger oväntade resultat kommer jag att fortsätta på en mer disaggregerad nivå för att på så vis utöka analysen och kanske få resultat jag inte fick när jag tittade på den aggregerade exporten.

Metoden för att räkna fram prisen på EU:s inre marknad och världsmarknaden medför vissa problem. Det är svårt att hitta en exakt indikator för priserna på olika varukorgar och att använda den totala exporterade kvantiteten dividerat med det totala exporterade värdet ger oss ett bra genomsnitt medan vi i gengäld generaliserar mycket och inte tar hänsyn till den stora differentieringen av varor som faktiskt finns inom de stora produktgrupper jag valt att använda. Detta är dock ett måste i en uppsats av denna omfattning för att resultaten ska bli lätthanterliga och intressanta.

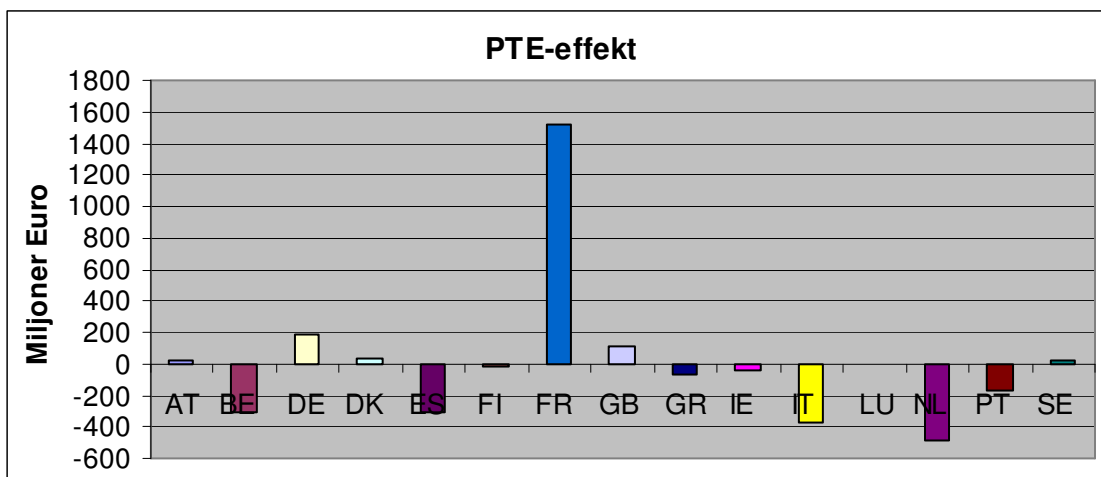
Jag har valt att studera de olika produkterna i turordningen spannmål, kött och sist frukt och grönsaker. Eftersom resultaten över PTE-talen är mest relevanta för analysen kommer jag presentera dem fortlöpande i texten medan jag har valt att placera tabeller och övriga uträkningar i Appendix i slutet av uppsatsen. PTE-talen presenteras som stapeldiagram för att det ska vara enklare att jämföra mellan medlemsländerna.

4.2 Resultat

4.2.1 Spannmål

Resultaten för spannmål är tydliga. Frankrike är överlägset den största nettoexportören och således den stora vinnaren när det gäller handelspreferenser inom spannmålsproduktionen. Jämfört med studien av *Ackrill et al* då man låg på 1600 miljoner euro har man minskat sin nettoexport något men i dagsläget är inget av övriga länder i närheten vad gäller export av spannmål. De som har höga negativa tal inom nettoexporten och kan ses som förlorare inom spannmålssektorn är Italien, Nederländerna, Spanien och Belgien.

Figur 4.1 - PTE-effekt för produktgruppen spannmål

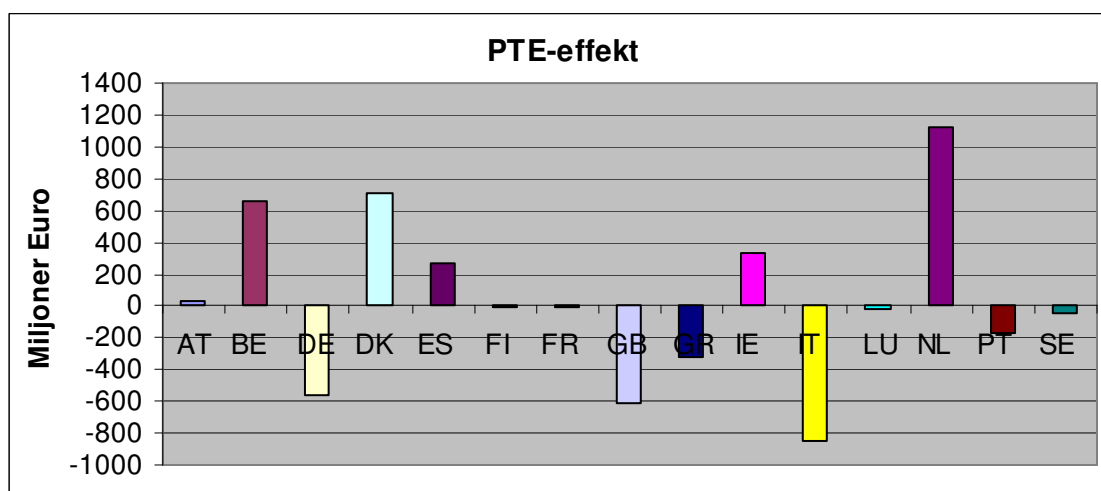

Det är av största intresse att studera differensen i pris som använts för att räkna fram handelspreferenserna. Inom spannmålssektorn blev det framräknade priset 34% högre på EU:s inre marknad än det var på världsmarknaden vilket bekräftar att EU:s jordbrukspolitik får de följder som jag förväntade mig. Prisskillnaden behöver inte enbart bero på EU:s jordbrukspolitik men den har absolut stor del i det. Om det inte hade varit någon skillnad i prisnivå hade effekterna av handelspreferenserna varit försumbara och EU:s jordbrukspolitik hade inte spelat någon roll vad gäller fördelningseffekter av spannmålshandeln.

4.2.2 Kött

Även inom köttsektorn finns en tydlig prisskillnad mellan EU och övriga världen och här är den ännu kraftigare än inom spannmålssektorn. 63% högre prisnivå gör att det blir ännu större skillnad i handelspreferenserna överlag men med lite annorlunda fördelning av vinnare och förlorare bland medlemsländerna. Det land som har störst vinster att hämta här är Nederländerna med nästan 1200 miljoner euro där man under perioden haft störst vinster från handeln med fläskkött. Övriga vinnare är Danmark, Belgien och Irland som enligt Eurostat drar in större delen av sina vinster inom handeln med fläsk- respektive nötkött. Frankrike som var stora vinnare inom spannmålssektorn har ingen fördel alls när det kommer till handeln med köttprodukter.

Figur 4.2 – PTE-effekt för produktgruppen kött

4.2.3 Grönsaker och frukt

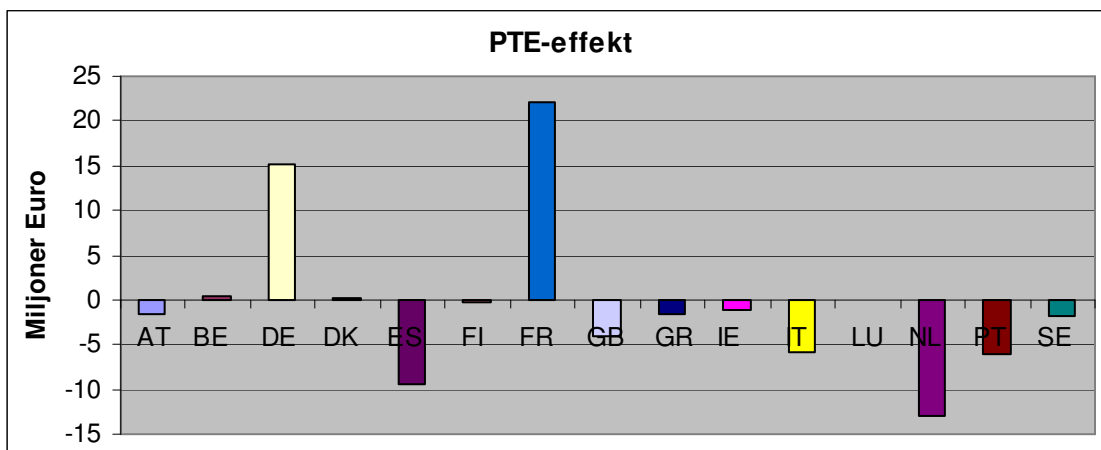
Inom sektorn för frukt och grönsaker fann jag ingen prisskillnad att tala om. Stöden ger alltså enligt min modell inte upphov till ett högre pris på EU:s inre marknad vilket gör att fördelningseffekter från handelspreferenserna uteblir inom denna sektorn. Troligtvis är det dock så att handeln med olika sorters frukter och grönsaker tar ut varandra på något vis och att fördelningseffekter av handel trots allt förekommer. Beroende på att frukt och grönsaker, i motsats till spannmål eller kött, är en så heterogen produktgrupp blir det svårt att använda ett aggregerat mått. Man kan tänka sig att Europa har positiv nettoexport av morötter medan länder i övriga världen exporterar mycket apelsinjuice. Det skiljer i förädlingsgrad, produktionskostnader och därmed också kilopris mellan dessa två produkter men båda ingår i den aggregerade produktgruppen frukt och grönsaker och för att man ska kunna använda min metod krävs det alltså att aggregerade produktgrupper är tydligt homogena. Jag kommer att gå

vidare och titta närmre på några enskilda frukter och grönsaker och se om jag kan hitta prisskillnader och därmed också effekter av olika handelspreferenser där.

4.2.3.1 Potatis

Inom potatissektorn, som i statistiken från Eurostat räknas in under frukt och grönsaker, märks hur både nettoexporten och prisskillnaden påverkar resultaten i tabellen över handelspreferenser, PTE. Trots att exporten är klart mindre i kvantitet när jag nu valt att studera endast handeln med potatis så får vi tydliga handelseffekter i tabellen över PTE. Detta eftersom priset på EU:s inre marknad skiljer sig så markant från priset på världsmarknaden, nästan 7 gånger så högt pris på EU:s inre marknad. Vinnare är Frankrike och Tyskland medan Nederländerna, Portugal, Italien och Spanien är förlorare inom potatissektorn.

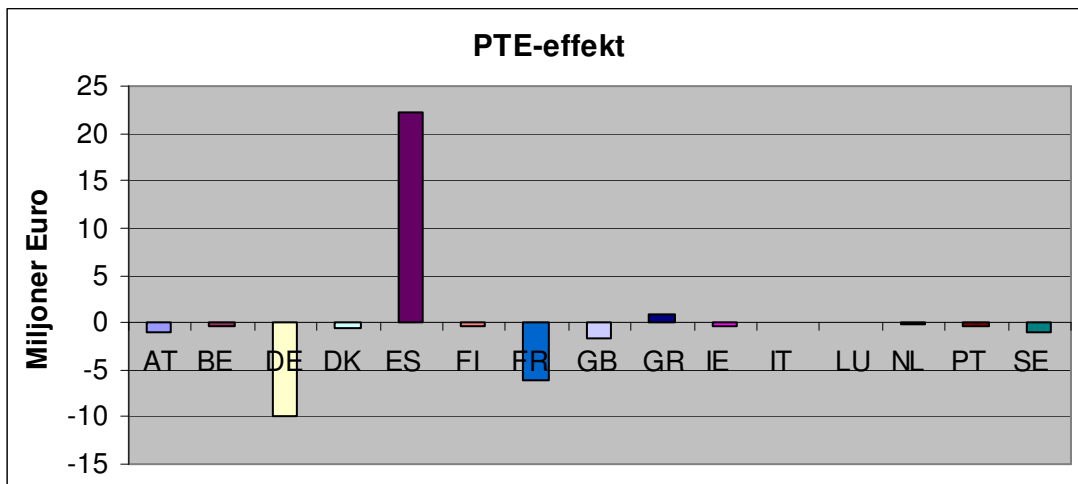
Figur 4.3 – PTE-effekt för Potatis

4.2.3.2 Apelsiner

Tittar man på nettoexporten så är det endast Spanien som har en betydande positiv nettoexport av apelsiner. Grekland har också positiva tal men i väldigt små kvantiteter. Förklaringen är de klimatförutsättningar som krävs för att kunna odla apelsiner. Apelsiner är alltså en produkt där de flesta EU-medlemmar får nackdelar när man väljer att se på handelspreferenser. Spanien är som sagt enda landet som vinner på EU:s skyddade jordbruksmarknad när det gäller apelsiner. 22 miljoner euro är även signifikant när vi jämför med större produktgrupper. I övrigt så påverkar apelsinmarknaden inte EU:s medlemmar nämnvärt. Dock bör man uppmärksamma att även här är världsmarknadspriset klart lägre än priset på EU:s inre marknad vilket innebär att fördelningseffekter trots allt kan märkas av handeln.

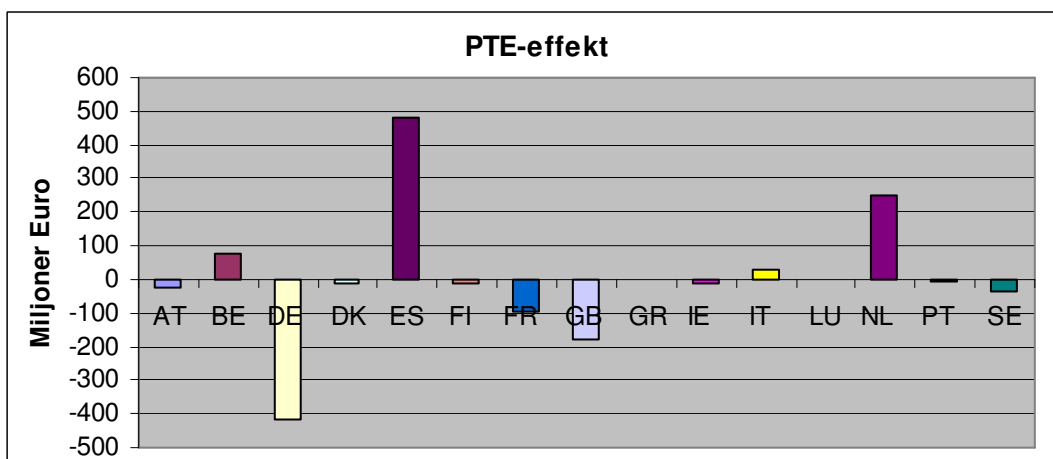
Figur 4.4 – PTE-effekt för Apelsiner

4.2.3.3 Tomater

Resultaten från PTE-effekten för handeln med tomater kan vid första anblick verka uppseendeväckande till storleken. Den bakomliggande orsaken är den kraftiga prisskillnaden mellan EU och omvärlden som min modell gett upphov till. Eventuellt ger utformningen av min modell en överdriven prisskillnad då skillnaden i PTE-effekt är stor jämfört med både potatis och apelsiner. För min del är det ju dock relationen mellan länderna som är mest intressant och då kan vi ta de absoluta beloppen med en nypa salt i vissa fall. Både Spanien och Nederländerna får betydliga fördelar via EU:s jordbrukspolitik och har PTE-tal på ca 500 respektive ca 250. Bland förlorarna märks främst Tyskland återigen. Prisrelationen visar att EU har ett 3 gånger så högt pris som omvärlden vilket visar att EU skyddar även tomatmarknaden ganska rejält från konkurrens utifrån. Sveriges position inom handeln med tomater är negativ och likt i fallen med både potatis och apelsiner ytterst blygsam.

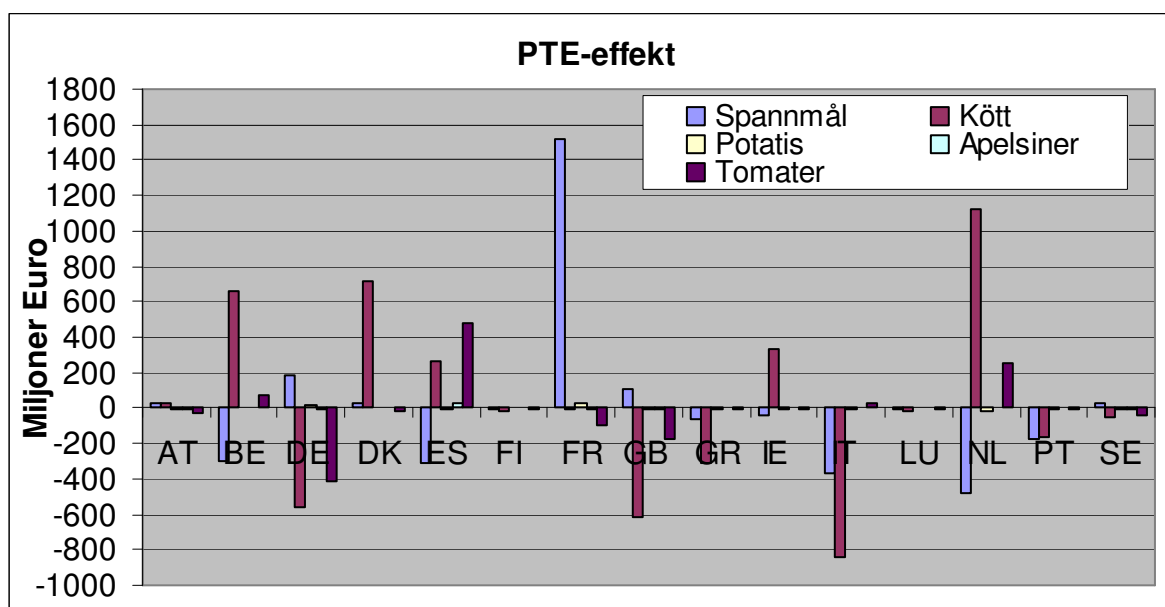
Figur 4.5 – PTE-effekt för Tomater

4.3 Sammanlagda resultat

Om man tittar på ovanstående resultat kan man dra slutsatsen att inom spannmåls- och köttsektorn är det tydligt att CAP leder till fördelningseffekter som påverkar EU:s medlemsländer då de skapar väsentliga PTE-tal. Gruppen frukt och grönsaker verkade inte generera några handelspreferenser alls då priset på världsmarknaden var ungefär detsamma som det på EU:s inre marknad. Det beror troligtvis på att frukt och grönsaker är en så stor och diversifierad produktgrupp att varorna tar ut varandra i mitt sätt att beräkna handelseffekterna. Går man in på disaggregerad nivå kan man se att handelseffekter existerar och påverkar olika länder olika mycket beroende på om de är nettoimportör eller nettoexportör även här.

Figur 4.6 – PTE-effekter för samtliga produkter

Om vi tittar på resultaten från studien av *Ackrill et al.* finner vi att samma vinnare och förlorare består över perioden 1995-2004 men att relationen dem emellan förändras över tiden. Utgår vi ifrån resultaten från mitt något begränsade urval av produkter så stämmer resultaten väl överens med dem som fastslogs av *Ackrill et al.* då Frankrike, Nederländerna, Danmark och Irland ofta återfinns bland de gynnade nationerna medan främst Tyskland, Storbritannien och Italien är missgynnade. En tydlig skillnad mot den studien är att Spanien förutom inom spannmål och potatis har klara positiva PTE-effekter vilket inte var fallet i studien av *Ackrill et al* där de hade negativa tal inom alla sektorer.

Det kan vara intressant att se hur Sverige placerar sig i de olika produktberäkningarna. Inom spannmålssektorn har vi positiv nettoexport vilket gör att vi får en positiv PTE-effekt även om

den är väldigt liten i relation till övriga medlemsländer. När det gäller handeln med köttprodukter har vi även här väldigt blygsam handel med övriga medlemmar. Vi importerar mer än vi exporterar vilket ger oss ett svagt negativt PTE-tal. I jämförelse med exempelvis ett så litet land som Luxemburg så är vår nettoexport endast tre gånger så stor som deras vilket gör att PTE-effekten blir väldigt blygsam för Sverige. Inom sektorn för grönsaker och frukt har Sverige en betydande negativ nettoexport. Något som troligen kan förklaras med att vi saknar de nödvändiga klimatförutsättningar som de mer sydligt belägna länderna har inom många av gruppens produkter. I denna sektor är vi dock vad gäller PTE-tal i nivå med många av de andra länderna i unionen som är ungefär i vår storlek.

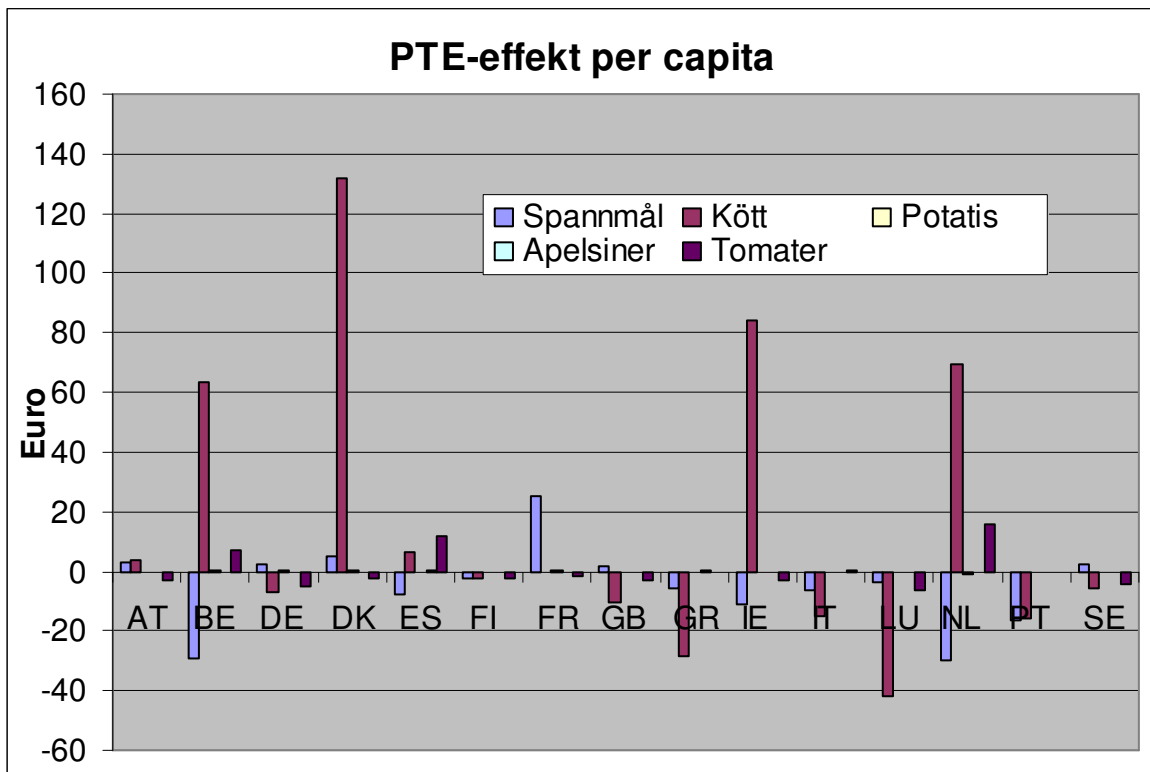
När man ska studera bidrag till EU:s medlemsländer är det vanligt att man nöjer sig med att se på de budgetflöden som kommer de olika länderna tillhanda och man missar att ta handelseffekterna i beaktande. Med Buckwells modell kan vi visa att handelseffekterna är minst lika stora och också bör tas i beaktande när man studerar fördelningseffekter inom olika handelsområden.

4.4 PTE-effekt per capita

Under hela kapitel 4 har jag valt att arbeta med totala tal då det är de som motsvarar de exakta handelseffekterna som uppstår och eftersom de även visar exakt i vilken storleksordning de olika länderna påverkas. Det kan dock vara av intresse att även studera ett mer relativt mått av handelseffekterna. Om man i beräkningen av PTE-effekten tar med ländernas olika befolkningsmängd får man ett mått som är utslaget på varje enskild invånare i EU, PTE-effekt per capita som till viss del kan beskriva den välfärdseffekt som handeln med jordbruksprodukter också ger upphov till.

Resultaten presenteras i figur 4.7 nedan och de exakta talen finns i tabell 40 i Appendix. Om vi tittar på exempelvis spannmålshandeln så är resultaten nu mera jämnt utspridda över länderna även om Frankrike behåller sin position som ledande nation. Inom köttsektorn är Danmark och Irland större vinnare än Nederländerna om man väljer att titta på per capita effekten. Överlag så ligger ländernas resultat närmare varandra och ett land som Tyskland som verkar väldigt förfördelat i statistiken med absoluta tal är nu inte längre stor förlorare inom någon sektor. För Sveriges del har ingen större förändring skett gentemot resultaten med absoluta tal eftersom våra PTE-effekter överlag var väldigt små.

Figur 4.7 – PTE-effekt per capita för samtliga produkter

5. Slutsats

Metoden med PTE-tal ger intressanta och teoretiskt riktiga resultat som i stort verkar stämma väl med hur situationen är i verkligheten. Man kan dra slutsatser angående vinnare och förlorare från handelseffekterna och även få en insyn i hur EU:s pris skiljer sig från världsmarknadspriset vilket är av högsta intresse när man studerar EU:s jordbrukspolitik.

För att utöka analysen lite kan det vara intressant att se på trender för hur de femton länder jag studerat i denna uppsats utvecklats under åren 1995-2004 och på så sätt kunna se tecken på hur utvecklingen kan tänkas bli under de närmsta åren. Om man utgår ifrån att priserna på världsmarknaden respektive EU:s inre marknad är någorlunda konstant över tiden i ett kort perspektiv så kan nettoexporten från år till år ge lite information över hur handelssituationen förändras över tiden i olika länder. Inom spannmålssektorn kan vi i tabell 37 utläsa att Tyskland upplevt en allt större negativ nettoexport under de senaste åren i tioårsperioden vilket kan tänkas indikera att man kommer att fortsätta att ha kraftiga nackdelar gentemot övriga länder inom denna sektor. Värt att notera kan även vara att Danmark gått från klart positiv till negativ nettoexport under 2004 och att Frankrike varit konstant mycket starka över hela perioden. För Sveriges del har nettoexporten pendlat lite men legat på en svagt positiv nettoexport i genomsnitt mellan 1995-2004.

Om vi tittar på köttsektorn så har Tyskland gått från kraftigt negativ till endast ett mindre handelsunderskott samtidigt som Spanien klart förbättrat sin positiva nettoexport över tidsperioden och möjligtvis är båda på uppgång. Intressant att anmärka är även Storbritannien kraftigt försämrade position inom köttsektorn. De gick från ett litet handelsunderskott till kraftigt negativ nettoexport under tioårsperioden. Det är med stor sannolikhet förekomsten av galna kosjukan med påföljande handelsrestriktioner som gjort att Storbritannien upplevt en så negativ trend. Nederländerna har under hela perioden lyckats behålla sin starka position inom köttsektorn.

Tyskland återfinns bland förlorarna även inom handeln med frukt och grönsaker och några andra länder som har negativa trender inom sektorn är Storbritannien och Grekland. Storbritannien har haft stadigt ökande negativ nettoexport medan Grekland tappat en klart positiv nettoexport till att närma sig en jämvikt i bytesbalansen år 2004. Även Sverige och Danmark (dubblat sin negativa nettoexport på tio år) har en ökande negativ nettoexport men

inte i samma utsträckning som ovan nämnda förlorare. Spanien är ett av få europeiska länder som lyckats förbättra sin byteskvot och har ökat sin nettoexport med ca 50 % under perioden i fråga.

Statistiken över PTE-effekt per capita ger ytterligare ett verktyg när man vill studera hur handelseffekterna påverkar medlemsländerna och är framförallt intressant om man väljer att se på välfärdseffekterna av handeln. Om man studerar välfärdseffekterna som handeln medför är de absoluta talen över ländernas effekt inte lika intressant utan det är mer givande att se på effekten per capita. Måttet har även fördelar om man vill jämföra hur invånarna påverkas i olika medlemsländer.

Som statistiken ser ut idag så finns det inte så mycket som talar för att EU minskar skyddet på sina jordbruksprodukter överlag i någon större utsträckning. Detta ses inte med helt blida ögon från omvärlden utan krav på att EU ska avreglera och förändra sitt stödprogram hörs allt oftare. På senare år har man börjat sänka exportsubventioner och omarbete bidragssystemet och om man får tro politikerna så ska prisgarantierna sänkas så att det europeiska jordbruket tvingas konkurrera på en mer rättvis marknad med övriga världen i framtiden. Förändringarnas effekt lär alltså komma men det tar ett tag innan det gör sitt avtryck i statistiken och steget till en fri jordbruksmarknad är långt och förändringarna kommer att komma stegvis, vilket är viktigt för att jordbruket efterhand ska hinna justera sig till nya lägen.

Referenser

R.W Ackrill, M. Suardi, R.C Hine and A.J Rayner (1993), *The Distributional Effects of the Common Agricultural Policy between Member States: Budget and Trade Effects*.

A. E. Buckwell, D.R. Harvey, K. J. Thompson och K.A. Parton (1982), *The Costs of the Common Agricultural Policy*. London. Croom Helm.

G. Anania and J-C. Bureau (2005), *The negotiations on agriculture in the Doha Development Agenda Round: current status and future prospects*. European Review of Agricultural Economics Vol 32 (4) (2005) s. 539–574. Oxford University Press, Oxford.

Europakommisionen, Eurostat: <http://epp.eurostat.cec.eu.int/>

http://europa.eu.int/abc/keyfigures/sizeandpopulation/wholives/index_accessible_sv.htm, 2006-01-09.

http://europa.eu.int/comm/agriculture/capreform/index_sv.htm, 2006-01-09.

E. L. de Lacroix, Europeiska kommissionen, Generaldirektoriet för jordbruk och landsbygdsutveckling (2005), *The Common Agricultural Policy Explained*. European Communities, Bryssel.

Office for publications of the European Communities (2003), *The Common Agricultural Policy Reform 2003*. Luxemburg

Office for publications of the European Communities (2003), *The Common Agricultural Policy; 2003 Review*. Luxemburg.

S. Senior Nello (2005), *The European Union; Economics, Policies and History*. McGraw-Hill Education, Berkshire.

Appendix

Tabell 1. Spannmål, Export -> Intra EU15 (Kvantiteter i 100 kg)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	Snittexport
AT	6634171	5770725	5194850	7467016	7058937	8610341	7790436	12789144	10705067	7650864	7967155,1
BE	21824066	22137773	16679813	18615894	18559369	19338337	18642727	20886892	24447776	25943443	20707609
DE	57157396	58215918	63088745	69173692	59320452	60319673	78158752	84335159	75438854	79091184	68429982,5
DK	14907005	13664379	13408242	15011516	10851675	10951604	12565389	12095380	11925702	4759667	12014055,9
ES	5713120	12473201	10934088	10614765	8488684	12907282	18306934	16270445	17395626	14154182	12725832,7
FI	1164706	2106971	1589116	1081964	672765	1166177	2092230	1290405	2111601	2962463	1623839,8
FR	192751134	209088241	204388704	204814338	232649378	232333665	221027909	209784582	209953672	218609064	213540068,7
GB	43484594	50328597	44215178	51373969	38720156	44216905	25261186	31994163	49666258	38998668	41825967,4
GR	4203181	4293293	5647518	2371324	3307917	1483492	3819580	4321111	2531152	1367013	3334558,1
IE	1555395	2101824	3828568	2824500	1740912	2143071	2597091	1919636	1784408	1829701	2232510,6
IT	12272113	12945660	14019732	14885282	16354840	17829741	19452110	19045382	17178301	19394055	16337721,6
LU	:	:	:	:	698194	671551	736184	403305	754627	718579	663740
NL	10311768	9858565	10911805	11925006	11164940	11350021	10863292	11447157	11662207	12859538	11235429,9
PT	714882	733162	1448250	1033646	1500640	1283695	1574274	3203033	1883137	2704129	1607884,8
SE	2981489	5677307	7220062	6627968	4654086	4383386	6834557	3869556	8327150	7941021	5851658,2

Tabell 2. Spannmål, Import <- Intra EU15 (Kvantiteter i 100 kg)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	Snittimport
AT	2620541	4287884	4284075	3944979	4438008	5712964	5562625	5207382	5038376	5867431	4696426,5
BE	61625823	61210634	60244448	55866977	58396164	60285305	60357554	59272883	59602496	58448763	59531104,7
DE	41830434	46525086	38009634	37822133	43052299	47294287	46353178	45655988	49054546	44260962	43985854,7
DK	6910405	6106314	5715048	6985231	8555733	8186542	10011815	10367521	10979582	9287452	8310564,3
ES	50733844	42288832	45892985	57314934	46662978	48974498	53706131	59048326	58091589	63303759	52601787,6
FI	2381005	3137626	2812659	4587864	4354438	3825060	2573533	3029055	2200298	2844102	3174564
FR	13842437	16637312	17991129	18670256	18424013	21769038	22093415	20563536	18783149	20556677	18933096,2
GB	27566402	23572461	27924209	28274145	24949832	24813690	29385392	32250107	30762766	26764537	27626354,1
GR	10895854	11402594	12652142	13573416	14075117	16513637	12362142	8340381	8740848	7700623	11625675,4
IE	6381920	5768467	5908682	7994665	9468313	8186603	7284543	8468471	10762808	8731637	7895610,9
IT	61499314	72749226	68812346	65756075	70421978	63598843	65085838	49770299	63789145	57626086	63910915
LU	:	:	:	:	930743	932912	855655	652535	793696	1011898	862906,5
NL	63303947	68783340	74146477	69589875	67370414	68742837	84217931	87156731	70752954	82420590	73648509,6
PT	18003944	20734270	22531520	26766632	25625752	23049325	26991400	24573598	24115800	23679933	23607217,4
SE	1990715	2609783	2412364	3303579	3317525	2900612	3820645	3207916	3278956	3580036	3042213,1

Tabell 3. Spannmål, EU Intra-EU-Export

	1995	1996	1997	1998	1999
EU15 Kvantitet i 100 kg	375675020	409395616	402574671	417820880	415742945
EU15 Värde i Euro	11007071314	12019933356	11802556179	12159360594	12424836138
	2000	2001	2002	2003	2004
EU15 Kvantitet i 100 kg	428988941	429722651	433655350	445765538	438983571
EU15 Värde i Euro	13125988781	13537027729	14123163056	14510064954	15178949696

Tabell 4. Spannmål, EU Extra-EU-Export

	1995	1996	1997	1998	1999
EU15 Kvantitet i 100 kg	244502198	226682459	231114330	223612498	297630047
EU15 Värde i Euro	4844741518	5779590061	5828682952	4920756226	5152526415
	2000	2001	2002	2003	2004
EU15 Kvantitet i 100 kg	314476381	225688669	216433134	246087281	163435704
EU15 Värde i Euro	6207798245	5847301815	5730259902	5873275849	5142912739

Tabell 5. Spannmål, Nettoexport Intra-EU och PTE-tal, 1995-2004

	Nettoexport (Kvantitet i 100kg)	PTE-tal (Milj Euro)
ÖSTERRIKE (AT)	3270728	25,46355
BELGIEN (BE)	-38823496	-302,252
TYSKLAND (DE)	24444128	190,3045
DANMARK (DK)	3703491	28,83273
SPANIEN (ES)	-39875955	-310,446
FINLAND (FI)	-1550724	-12,0728
FRANKRIKE (FR)	194606973	1515,071
STORBRIANNIEN (GB)	14199613	110,548
GREKLAND (GR)	-8291117	-64,5487
IRLAND (IE)	-5663100	-44,0888
ITALIEN (IT)	-47573193	-370,371
LUXEBURG (LU)	-199166	-1,55057
NEDERLÄNDERNA (NL)	-62413080	-485,904
PORTUGAL (PT)	-21999333	-171,271
SVERIGE (SE)	2809445	21,87233

Tabell 6. Spannmål, Pris och Prisindex

EU-Intra-EU Export 1995-2004

	Snitt:
EU15 Kvantitet i 1000 kg	41983251,83
EU15 Värde i Euro	12988895180

Pris EU: **309,3827804 Euro per ton.**

EU-Extra-EU Export 1995-2004

	Snitt
EU15 Kvantitet i 1000 kg	23896627,01
EU15 Värde i Euro	5532784572

Pris Världen: **231,5299381 Euro per ton.**

Tabell 7. Kött, Export -> Intra EU15 (Kvantiteter i 100 kg)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	Snittexport
AT	823393	1148022	1280503	1421637	1607956	1514639	1611388	1860573	2057405	1960205	1528572,1
BE	9252884	9911480	10381978	11139875	10035440	10744463	11068714	11379255	11473682	11828421	10721619,2
DE	5063345	5372781	5604228	7137762	8286322	9282342	10481414	12526177	14270244	14785556	9281017,1
DK	8765311	8420767	9209200	9004006	8673590	9038890	9741079	10003631	10346273	10207497	9341024,4
ES	2395901	3256919	3678351	4635998	4655546	5854867	6039230	6467238	7415759	8260758	5266056,7
FI	54171	92883	161553	95268	100203	106783	86068	103516	175442	181828	115771,5
FR	10682221	10635012	11368413	10785673	10450415	10696323	9429377	9782852	10472277	10000074	10430263,7
GB	6498738	4740022	5031735	5573420	5010759	4754435	2833890	3928225	3835338	4080332	4628689,4
GR	95957	25422	25741	23406	30491	30929	67572	33881	46874	41992	42226,5
IE	4125048	3707103	3782709	4203069	4584313	4688706	4768971	5236060	5503131	5684939	4628404,9
IT	1837561	2171508	2509622	2497888	2640927	2442862	2575212	2876674	2793910	3142481	2548864,5
LU	:	:	:	:	79991	88061	83501	86496	67307	73063	79736,5
NL	15993057	15555523	15912006	17813840	18357831	18855713	17839318	18383038	18603494	18125738	17543955,8
PT	43685	61005	65757	59192	42908	76177	63603	77182	76137	97840	66348,6
SE	315910	511398	658631	557557	485424	334631	354880	311699	363089	392049	428526,8

Tabell 8. Kött, Import <- Intra EU15 (Kvantiteter i 100 kg)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	Snittimport
AT	813798	902850	890578	1038047	1262917	1405513	1405513	1287274	1248832	1681242	1193656,4
BE	2800887	3093606	3884368	3913082	3572627	3326724	3326724	4089321	3824642	3906251	3573823,2
DE	15380151	15886666	15007351	16518812	15768899	14751157	14751157	15204445	15028489	16028574	15432570,1
DK	1088465	1244161	1711738	1521966	1574455	1691583	1691583	1691484	1888743	1906149	1601032,7
ES	1720711	1837146	2089757	2555537	2225532	2589212	2589212	2548145	2629902	2560887	2334604,1
FI	194809	232377	211161	261447	296870	292124	292124	244475	267544	309631	260256,2
FR	10146956	9958746	9690197	10574464	11080230	11245131	11245131	9844134	10591056	11142208	10551825,3
GB	8672705	9200850	9091287	9204861	10186209	11497513	11497513	12796309	15039881	15644028	11283115,6
GR	3350757	2618930	3385199	3464611	3315004	3604169	3604169	3477888	4539278	3454825	3481483
IE	949057	698998	718329	811463	864687	935040	935040	1100757	1244601	1430988	968896
IT	10127874	10033339	10472684	12361621	11977236	12284866	12284866	12158950	13083911	12897242	11768258,9
LU	:	:	:	:	264637	266697	266697	255569	250368	265919	261647,8333
NL	3485892	3610284	4193976	4821835	5307979	5200216	5200216	6429873	7491044	7715247	5345656,2
PT	1371564	1349009	1446132	1688002	1907195	2124150	2124150	2208331	2333279	2197402	1874921,4
SE	421041	559547	609908	724126	889207	1098181	1098181	1335916	1472783	1575356	978424,6

Tabell 9. Kött, EU Intra-EU-Export

	1995	1996	1997	1998	1999
EU15 Kvantitet i 100 kg	65947182	65609845	69670427	74948591	75042116
EU15 Värde i Euro	15851272608	16042984184	17025017899	16544490544	16643652046
	2000	2001	2002	2003	2004
EU15 Kvantitet i 100 kg	78509821	77044217	83056497	87500362	88862773
EU15 Värde i Euro	18754348339	19797352469	19862481974	20540175484	21755247879

Tabell 10. Kött, EU Extra-EU-Export

	1995	1996	1997	1998	1999
EU15 Kvantitet i 100 kg	25499577	25914999	28310113	28178814	32959525
EU15 Värde i Euro	4024269686	4170124470	4544154675	4023780686	4215348130

	2000	2001	2002	2003	2004
EU15 Kvantitet i 100 kg	30058625	26792721	29199072	26718339	31319466
EU15 Värde i Euro	4468302920	4275064257	4114600279	3564021645	4405093943

Tabell 11. Kött, Nettoexport Intra-EU och PTE-tal, 1995-2004

	Nettoexport (Kvantitet i 100kg)	PTE-tal (Milj Euro)
ÖSTERRIKE (AT)	334915	30,77751
BELGIEN (BE)	7147796	656,856
TYSKLAND (DE)	-6151553	-565,305
DANMARK (DK)	7739992	711,2766
SPANIEN (ES)	2931452,6	269,3897
FINLAND (FI)	-144485	-13,2776
FRANKRIKE (FR)	-121562	-11,1711
STORBRITANNIEN (GB)	-6654426	-611,517
GREKLAND (GR)	-3439257	-316,055
IRLAND (IE)	3659509	336,2953
ITALIEN (IT)	-9219394	-847,228
LUXEMBURG (LU)	-181911	-16,717
NEDERLÄNDERNA (NL)	12198300	1120,979
PORTUGAL (PT)	-1808573	-166,201
SVERIGE (SE)	-549898	-50,5336

Tabell 12. Kött, Pris och Prisindex

EU-Intra-EU Export 1995-2004

	Snitt:
EU15 Kvantitet i 100 kg	76619183,1
EU15 Värde i Euros	18281702343

Pris EU: **2386,047671 Euro per ton.**

EU-Extra-EU Export 1995-2004

	Snitt:
EU15 Kvantitet i 100 kg	28495125,1
EU15 Värde i Euros	4180476069

Pris Världen: **1467,084652 Euro per ton.**

Tabell 13. Frukt och grönsaker, Export -> Intra EU15 (Kvantiteter i 100 kg)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	Snittexport
AT	1811130	1862489	2669779	2930175	3440803	3874322	4701381	4870592	5434423	5507312	3710240,6
BE	49489948	49875767	49058430	59141649	59803127	57974608	62338856	60988444	63892780	66392218	57895582,7
DE	19451534	24418183	24132067	27176153	31834478	35118633	39017168	38356034	39985277	39697990	31918751,7
DK	2433100	2066654	2696952	2213349	2193648	1889567	2165975	2628210	2760933	2394108	2344249,6
ES	66855898	69279673	80683104	90959513	79398324	88360960	92898925	97323231	99368734	97440479	86256884,1
FI	77776	83722	97282	103882	80940	132088	165791	138555	161701	131834	117357,1
FR	41981293	44773595	46871068	54056061	54091435	51134552	46309637	45675717	52138799	49511269	48654342,6

GB	7474774	6636584	6695282	6498883	7681359	6642212	6200373	7398513	9555033	8614526	7339753,9
GR	9828072	8588747	8240635	9709696	9290332	8845556	8590260	6259723	5286953	5816366	8045634
IE	1188467	916996	986240	1019485	1022869	948555	1169790	1440388	1464923	1495499	1165321,2
IT	45668896	46335604	44167756	46443671	49005828	47267234	48874983	48294692	44685774	42614346	46335878,4
LU	:	:	:	:	631884	230660	266781	275871	271889	291520	328100,8333
NL	71998481	66746158	66170036	70354304	67693872	68435893	72703442	73272518	79711131	84632832	72171866,7
PT	2014234	2171948	2673173	2710150	2965930	3288998	3467208	4160229	4560190	4525526	3253758,6
SE	414736	645434	750030	767066	784709	722250	822351	1195461	1306677	1351985	876069,9

Tabell 14. Frukt och grönsaker, Import <- Intra EU15 (Kvantiteter i 100 kg)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	Snittimport
AT	7588055	8301670	8671178	8292239	8752691	8538369	9203519	8693252	9732405	10383800	8815717,8
BE	29726277	31599399	34199160	36626781	36872474	38672745	38033747	37745624	39762225	39572013	36281044,5
DE	100054652	99843698	94885177	99602852	101194384	103251466	102515460	101628706	105552102	103999246	101252774,3
DK	5535596	5617336	6534803	7193510	7582241	7788171	7495993	8572844	8921257	8451689	7369344
ES	10846976	10222711	12501872	16514855	14335578	17621089	19458321	18982101	20989508	22622510	16409552,1
FI	2385239	3416332	3458111	3559903	3599326	3391554	3755919	3746987	4112136	4329074	3575458,1
FR	43328891	41828373	44651319	48415845	49781232	52933386	53375267	54827721	57890134	62307058	50933922,6
GB	37170770	38106127	41329949	45140341	43915922	44373837	53787621	56795876	62830508	61152960	48460391,1
GR	2110128	2480001	3157414	3423059	3601162	3950116	3879690	3424092	4485709	4321504	3483287,5
IE	3889098	4362679	4275458	4602965	4416945	4602531	5222467	5679881	5748181	4953717	4775392,2
IT	18849649	19277222	22571077	23488402	24691817	24678384	24328955	25987295	29335523	27710355	24091867,9
LU	:	:	:	:	1101135	1061914	1031316	1032977	1039499	1058944	1054297,5
NL	42179177	43533327	42190434	46321212	41857458	41632262	43889443	44712533	48827213	46901084	44204414,3
PT	4483764	6101340	9595656	13548527	9774179	9258774	10340558	9365078	9058415	8920529	9044682
SE	6607901	7190305	7706982	7938370	8432444	8836297	9619393	10688111	10863875	11301901	8918557,9

Tabell 15. Frukt och grönsaker, EU Intra-EU-Export

	1995	1996	1997	1998	1999
EU15 Kvantitet i 100 kg	320688339	324401554	335891834	374084037	369919538
EU15 Värde i Euro	21020818585	21865861417	223806669935	24857626431	25073784496
	2000	2001	2002	2003	2004
EU15 Kvantitet i 100 kg	374866088	389692921	392278178	410585217	410417810
EU15 Värde i Euro	26394400238	28400685158	28400685158	31542153083	30731732966

Tabell 16. Frukt och grönsaker, EU Extra-EU-Export

	1995	1996	1997	1998	1999
EU15 Kvantitet i 100 kg	57704734	63982899	69322284	66077315	64666129
EU15 Värde i Euro	4076562432	4222416369	4644864956	4724782553	4580953806
	2000	2001	2002	2003	2004
EU15 Kvantitet i 100 kg	76542288	79711617	89448651	86505109	82832603
EU15 Värde i Euro	5263710391	5821633524	6452015817	6161533810	6092172028

Tabell 17. Frukt och grönsaker, Nettoexport Intra-EU och PTE-tal, 95-04

	Nettoexport (Kvantitet i 100kg)	PTE-tal (Milj Euro)
ÖSTERRIKE (AT)	-5105477	-
BELGIEN (BE)	21614538	-
TYSKLAND (DE)	-69334023	-
DANMARK (DK)	-5025094	-
SPANIEN (ES)	69847332	-
FINLAND (FI)	-3458101	-
FRANKRIKE (FR)	-2279580	-
STORBRIANNIEN (GB)	-41120637	-
GREKLAND (GR)	4562347	-
IRLAND (IE)	-3610071	-
ITALIEN (IT)	22244011	-
LUXEMBURG (LU)	-726197	-
NEDERLÄNDERNA (NL)	27967452	-
PORTUGAL (PT)	-5790923	-
SVERIGE (SE)	-8042488	-

Tabell 18. Frukt och grönsaker, Pris och Prisindex

EU-Intra-EU Export 1995-2004

	S:a	Snitt:
EU15 Kvantitet i 100 kg	3,703E+09	370282551,6
EU15 Värde i Euros	2,607E+11	26066841747

Pris EU: **703,97165 Euro per ton.**

EU-Extra-EU Export 1995-2004

	S:a	Snitt:
EU15 Kvantitet i 100 kg	736793629	73679362,9
EU15 Värde i Euros	5,204E+10	5204064569

Pris Världen: **706,31237 Euro per ton.**

Tabell 19. Potatis, Export -> Intra EU15 (Kvantiteter i 100 kg)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	Snittexport
AT	85484	74886	150775	148078	208894	160130	313699	274894	121464	112249	165055,3
BE	7585964	7346664	7979015	11356106	9942901	7992052	9333141	8103489	8461589	8947528	8704845
DE	7231508	10320125	9455149	9595992	11936759	13477020	15145871	13546547	13272890	13250550	11723241
DK	579737	580346	635251	518399	598144	586259	781350	967769	1047220	803696	709817,1
ES	2026969	1681035	1776247	2209521	2467156	2571945	2406034	2237117	2555179	2645332	2257654
FI	7324	8159	2055	261	4236	17485	57764	38697	56432	16385	20879,8
FR	5604336	6802696	7392364	11845950	10917149	10494953	10786703	9636385	14686757	13967981	10213527
GB	1060206	898892	1374609	1303217	1805489	1325016	1238976	1384852	1878393	1574683	1384433
GR	220808	168084	47653	42860	47828	20521	4454	17385	8104	33306	61100,3
IE	332917	69151	32838	39544	34191	22833	40424	23202	11838	35829	64276,7
IT	3234106	2862945	2182482	2680098	2721234	2402829	2558077	2687721	1730876	1626592	2468696
LU	:	:	:	:	101309	43525	42016	87682	66445	46391	64561,33
NL	14540601	10659775	11040211	10847270	7757059	8651272	12623617	11693802	10609373	11904175	11032716

PT	219980	192462	152690	146327	203115	143955	198545	319759	176710	238770	199231,3
SE	5588	1222	12228	6570	30318	29068	26818	30277	43685	52014	23778,8

Tabell 20. Potatis, Import <- Intra EU15 (Kvantiteter i 100 kg)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	Snittexport
AT	887621	720101	668665	489432	661870	599232	587165	707777	876884	744118	694286,5
BE	6073539	6943238	7101466	8493319	8010954	9028843	10037507	9896008	9534628	10174580	8529408
DE	9236601	7499359	6509470	7189947	5750345	6122794	5490396	5310136	6336035	5719268	6516435
DK	653589	585812	630081	501114	641936	683170	618742	593041	683583	676290	626735,8
ES	2950424	3069314	4628937	6442645	4534748	5662913	6538342	5859062	7295957	7630587	5461293
FI	38691	18311	41556	208288	226762	86070	114315	67163	105641	216344	112314,1
FR	3055456	2106066	2195564	2912469	2742154	2490179	3359266	2715731	2093703	2551346	2622193
GB	3011927	2647194	2024129	3165262	2121467	3077828	4358440	2661934	2123583	2481906	2767367
GR	322929	358827	659324	708301	760626	893997	457773	607507	1005046	427113	620144,3
IE	304089	368381	375065	613601	371512	434300	679699	673163	554447	321877	469613,4
IT	3549593	3800908	4466104	4633470	4228148	4510487	4422170	4593921	5371007	5430441	4500625
LU	:	:	:	:	101543	87795	88343	89133	81138	92885	90139,5
NL	13520788	14766393	12851337	14624008	13630454	14099701	17138712	18566144	18526265	16777287	15450109
PT	1172013	1622798	2226951	2693325	1881288	2405942	3042969	2453299	2380522	2509659	2238877
SE	891014	751126	325616	269181	489128	484769	720135	652880	783365	723041	609025,5

Tabell 21. Potatis, EU Intra-EU-Export

	1995	1996	1997	1998	1999
EU15 Kvantitet i 100 kg	42735528	41666442	42233567	50740193	48775782
EU15 Värde i Euro	1073928679	677274144	604458190	862221809	996312147
	2000	2001	2002	2003	2004
EU15 Kvantitet i 100 kg	47938863	55557489	51049578	54726955	55255481
EU15 Värde i Euro	758762698	959130276	923566164	931832980	1064402542

Tabell 22. Potatis, EU Extra-EU-Export

	1995	1996	1997	1998	1999
EU15 Kvantitet i 100 kg	6985392	6752114	9425420	8326777	6817009
EU15 Värde i Euro	245137457	188382521	204899380	227505532	225720972
	2000	2001	2002	2003	2004
EU15 Kvantitet i 100 kg	10651038	8593056	11815634	13096648	10175631
EU15 Värde i Euro	230104314	235210300	342358674	303698655	291999126

Tabell 23. Potatis, Nettoexport Intra-EU och PTE-tal, 1995-2004

	Nettoexport (Kvantitet i 100kg)	PTE-tal (Milj Euro)
ÖSTERRIKE (AT)	-529231	-1,54445
BELGIEN (BE)	175437	0,511975
TYSKLAND (DE)	5206806	15,19495
DANMARK (DK)	83081	0,242455
SPANIEN (ES)	-3203639	-9,34914
FINLAND (FI)	-91434	-0,26683
FRANKRIKE (FR)	7591334	22,15369
STORBRIANNIEN (GB)	-1382934	-4,0358
GREKLAND (GR)	-559044	-1,63145
IRLAND (IE)	-405337	-1,18289
ITALIEN (IT)	-2031929	-5,92975

LUXEMBURG (LU)	-25578	-0,07464
NEDERLÄNDERNA (NL)	-4417393	-12,8912
PORTUGAL (PT)	-2039645	-5,95227
SVERIGE (SE)	-585247	-1,70792

Tabell 24. Potatis, Pris och Prisindex

EU-Intra-EU Export 1995-2004

	S:a	Snitt:
EU15 Kvantitet i 100 kg	490679878	49067988
EU15 Värde i Euro	8851889629	885188963

Pris EU: **180,4005 Euro per ton.**

EU-Extra-EU Export 1995-2004

	S:a	Snitt:
EU15 Kvantitet i 100 kg	92638719	9263871,9
EU15 Värde i Euro	2495016931	249501693

Pris Världen: **26,932766 Euro per ton.**

Tabell 25. Apelsiner, Export -> Intra EU15 (Kvantiteter i 100 kg)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	Snittexport
AT	13105	9651	12841	1866	6887	17405	66050	45433	48905	32661	25480,4
BE	1114257	1187225	758763	1205411	877373	937808	800040	773271	644360	576125	887463,3
DE	246797	261696	223663	387412	259594	157265	119904	351031	298990	376780	268313,2
DK	6104	1979	1041	16	988	300	11434	594	830	2144	2543
ES	11435233	10434690	10562121	12076625	9963161	11725934	11241984	13463497	13050892	13140976	11709511
FI	0	0	28	2	237	249	0	0	19	502	103,7
FR	242785	525027	317217	360257	328986	295973	397516	273888	239008	293277	327393,4
GB	181304	120006	146021	132928	142171	113430	138543	91259	168906	251760	148632,8
GR	268633	366122	555471	690217	824265	623826	609403	339461	388610	476095	514210,3
IE	745	2082	653	1814	6899	4251	4538	6678	2944	3017	3362,1
IT	775842	837357	779391	890576	663806	932719	915540	739694	479852	626062	764083,9
LU	:	:	:	:	1200	713	1078	603	546	660	800
NL	1186775	1172708	1493304	1577847	1383375	1967886	2013871	1817300	2086033	1765704	1646480
PT	29069	22696	1815	5544	6932	3306	16508	6771	4662	21722	11902,5
SE	251	745	8373	3456	4615	4028	6716	20418	11186	22809	8259,7

Tabell 26. Apelsiner, Import <- Intra EU15 (Kvantiteter i 100 kg)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	Snittimport
AT	508580	551163	553642	602480	547543	642553	628038	483094	446340	550625	551405,8
BE	1092930	1050100	1208445	1191455	1063678	1146056	1072804	1172078	1184332	1204096	1138597
DE	5220296	4900073	4484280	5220124	4567571	5997544	5108910	5851148	6022537	6577590	5395007
DK	237154	250125	251333	431162	317027	351636	372696	365638	370928	355741	330344
ES	255553	125345	155770	105745	160450	152265	298775	151417	253196	435586	209410,2
FI	159424	274513	268173	251121	214386	199385	235313	200529	261615	230343	229480,2
FR	3195453	2866956	3261539	3486505	3191868	3608862	3278239	4138115	3878115	4286102	3519175
GB	1034045	806946	860093	1043600	831805	1180269	898500	1186628	1248233	1386873	1047699

GR	13949	39356	6463	36452	18076	5773	33110	10516	11192	76477	25136,4
IE	235166	220401	195784	157427	192060	198498	194514	181996	179704	173410	192896
IT	421660	597817	656827	835808	1020982	718300	510067	665331	860998	932169	721995,9
LU	:	:	:	:	41922	42409	41483	43497	34403	40863	40762,83
NL	1924693	1873793	1979394	1839484	1616978	1825086	1367412	1501377	1538639	1706176	1717303
PT	108739	159708	247642	303664	407441	316781	366907	191142	197413	172076	247151,3
SE	274518	353506	413800	473921	430679	525330	639765	636860	686280	727408	516206,7

Tabell 27. Apelsiner, EU Intra-EU-Export

	1995	1996	1997	1998	1999
EU15 Kvantitet i 100 kg	15500900	14941984	14860702	17333971	14470489
EU15 Värde i Euro	745039063	780924760	716613386	791866564	710911180
	2000	2001	2002	2003	2004
EU15 Kvantitet i 100 kg	16785093	16343125	17929898	17425743	17590294
EU15 Värde i Euro	772120108	910980179	1049172479	1029472996	1073687186

Tabell 28. Apelsiner, EU Extra-EU-Export

	1995	1996	1997	1998	1999
EU15 Kvantitet i 100 kg	6985392	6752114	9425420	8326777	6817009
EU15 Värde i Euro	245137457	188382521	204899380	227505532	225720972
	2000	2001	2002	2003	2004
EU15 Kvantitet i 100 kg	10651038	8593056	11815634	13096648	10175631
EU15 Värde i Euro	230104314	235210300	342358674	303698655	291999126

Tabell 29. Apelsiner, Nettoexport Intra-EU och PTE-tal, 1995-2004

	Nettoexport (Kvantitet i 100kg)	PTE-tal (Milj Euro)
ÖSTERRIKE (AT)	-525925	-1,01485
BELGIEN (BE)	-251134	-0,4846
TYSKLAND (DE)	-5126694	-9,89269
DANMARK (DK)	-327801	-0,63254
SPANIEN (ES)	11500101	22,1911
FINLAND (FI)	-229377	-0,44261
FRANKRIKE (FR)	-3191782	-6,159
STORBRIANNIEN (GB)	-899066	-1,73488
GREKLAND (GR)	489074	0,943738
IRLAND (IE)	-189534	-0,36573
ITALIEN (IT)	42088	0,081215
LUXEMBURG (LU)	-39963	-0,07711
NEDERLÄNDERNA (NL)	-70823	-0,13666
PORTUGAL (PT)	-235249	-0,45395
SVERIGE (SE)	-507947	-0,98016

Tabell 30. Apelsiner, Pris och Prisindex

EU-Intra-EU Export 1995-2004

	S:a	Snitt:
EU15 Kvantitet i 100 kg	163182199	16318220
EU15 Värde i Euro	8580787901	858078790

Pris EU: **525,84093 Euro per ton.**

EU-Extra-EU Export 1995-2004

	S:a	Snitt:
EU15 Kvantitet i 100 kg	92638719	9263871,9
EU15 Värde i Euro	2495016931	249501693

Pris Världen: 269,32766 Euro per ton.

Tabell 31. Tomater, Export -> Intra EU15 (Kvantiteter i 100 kg)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	Snittexport
AT	7296	9242	5855	5967	8357	26471	22801	42176	98426	77225	30381,6
BE	1744682	1427190	1422571	1530936	1652135	1630943	1673908	1660855	1912901	1826833	1648295
DE	30196	60986	66550	95285	108697	152198	281898	272925	229471	268905	156711,1
DK	27409	26560	25404	21089	15587	13916	20186	8926	12355	8021	17945,3
ES	3885051	4635059	8845108	7931207	8155356	8129770	9277083	8793907	8625913	9211628	7749008
FI	1059	577	589	13	1733	1533	1377	1993	826	159	985,9
FR	578182	590024	523019	728518	834857	697755	729177	999536	742990	762595	718665,3
GB	55915	70689	45074	38392	46404	54371	40302	52639	39959	42599	48634,4
GR	2715	544	1714	3325	9479	1980	8953	356	3685	1676	3442,7
IE	4079	4949	4305	5199	5282	7096	10226	14068	13695	8548	7744,7
IT	960596	1069177	1124848	1012624	1015920	1023471	1056617	986962	831689	888288	997019,2
LU	:	:	:	:	4382	2827	3409	1864	2133	1514	2688,167
NL	6031323	5185152	4988170	5349668	5591313	5598771	5889740	5793436	6773503	7174497	5837557
PT	35584	25421	28444	35940	39404	118140	19215	348977	424127	458801	153405,3
SE	1278	1028	5695	2680	8343	1532	1670	3112	15225	8071	4863,4

Tabell 32. Tomater, Import <- Intra EU15 (Kvantiteter i 100 kg)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	Snittimport
AT	427934	452230	505327	466550	460991	403878	486691	356923	354524	440631	435567,9
BE	230960	278518	345006	457261	409720	519049	566165	579491	655596	625823	466758,9
DE	6001667	6108006	6469611	6442890	6843539	6912285	7010358	6825081	6678434	7079776	6637165
DK	174734	157406	215441	238764	240886	216018	211654	214103	222103	253283	214439,2
ES	26585	71174	4229	40561	93918	88706	285313	410245	612373	929176	256228
FI	130084	167470	198919	168975	172444	178697	201267	179025	198254	211033	180616,8
FR	2126319	2224999	2309726	1965985	2079094	2267083	2196991	2193280	2580619	2564819	2250892
GB	1447683	1596182	3030223	3039813	2999032	2840377	3041859	3132101	3370296	3787778	2828534
GR	8439	28980	85076	65886	25881	26149	27565	37102	101133	80020	48623,1
IE	153279	144592	159247	153475	152635	179974	196605	202910	210910	210709	176433,6
IT	324182	332184	302788	418692	488506	468768	476793	574772	853673	817830	505818,8
LU	:	:	:	:	41683	43950	39945	39905	43304	35204	40665,17
NL	419294	549835	2905623	2407348	1361186	2416548	2568447	2328308	2313227	1742183	1901200
PT	67305	111799	154679	154265	282289	219555	411294	454432	357880	277224	249072,2
SE	523142	541096	580656	590945	647925	638587	633248	601845	636397	763260	615710,1

Tabell 33. Tomater, EU Intra-EU-Export

	1995	1996	1997	1998	1999
EU15 Kvantitet i 100 kg	13365365	13106598	17087346	16760843	17497249
EU15 Värde i Euro	1013737410	1151845129	1348374524	1447272287	1453846281
	2000	2001	2002	2003	2004
EU15 Kvantitet i 100 kg	17460774	19036562	18981732	19726898	20739360
EU15 Värde i Euro	1759998667	1694506547	1979729728	2083261051	1844494860

Tabell 34. Tomater, EU Extra-EU-Export

	1995	1996	1997	1998	1999
EU15 Kvantitet i 100 kg	6985392	6752114	9425420	8326777	6817009
EU15 Värde i Euro	245137457	188382521	204899380	227505532	225720972
	2000	2001	2002	2003	2004
EU15 Kvantitet i 100 kg	10651038	8593056	11815634	13096648	10175631
EU15 Värde i Euro	230104314	235210300	342358674	303698655	291999126

Tabell 35. Tomater, Nettoexport Intra-EU och PTE-tal, 1995-2004

	Nettoexport (Kvantitet i 100kg)	PTE-tal (Milj Euro)
ÖSTERRIKE (AT)	-405186	-25,8768
BELGIEN (BE)	1181537	75,45746
TYSKLAND (DE)	-6480454	-413,867
DANMARK (DK)	-196494	-12,5489
SPANIEN (ES)	7492780	478,5177
FINLAND (FI)	-179631	-11,4719
FRANKRIKE (FR)	-1532226	-97,8539
STORBRITANNIEN (GB)	-2779900	-177,535
GREKLAND (GR)	-45180	-2,88539
IRLAND (IE)	-168689	-10,7731
ITALIEN (IT)	491200	31,36995
LUXEMBURG (LU)	-37977	-2,42536
NEDERLÄNDERNA (NL)	3936357	251,3909
PORTUGAL (PT)	-95667	-6,10966
SVERIGE (SE)	-610847	-39,011

Tabell 36. Tomater, Pris och Prisindex*EU-Intra-EU Export 1995-2004*

	S:a	Snitt:
EU15 Kvantitet i 100 kg	173762727	17376273
EU15 Värde i Euro	1,578E+10	1,58E+09

Pris EU: **907,9661 Euro per ton.***EU-Extra-EU Export 1995-2004*

	S:a	Snitt:
EU15 Kvantitet i 100 kg	92638719	9263872
EU15 Värde i Euro	2,495E+09	2,5E+08

Pris Världen: **269,3277 Euro per ton.****Tabell 37. Nettoexport över åren 1995-2004, Spannmål**

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
AT	4013630	1482841	910775	3522037	2620929	2897377	2227811	7581762	5666691	1783433
BE	-39801757	-39072861	-43564635	-37251083	-39836795	-40946968	-41714827	-38385991	-35154720	-32505320
DE	15326962	11690832	25079111	31351559	16268153	13025386	31805574	38679171	26384308	34830222
DK	7996600	7558065	7693194	8026285	2295942	2765062	2553574	1727859	946120	-4527785
ES	-45020724	-29815631	-34958897	-46700169	-38174294	-36067216	-35399197	-42777881	-40695963	-49149577

FI	-1216299	-1030655	-1223543	-3505900	-3681673	-2658883	-481303	-1738650	-88697	118361
FR	178908697	192450929	186397575	186144082	214225365	210564627	198934494	189221046	191170523	198052387
GB	15918192	26756136	16290969	23099824	13770324	19403215	-4124206	-255944	18903492	12234131
GR	-6692673	-7109301	-7004624	-11202092	-10767200	-15030145	-8542562	-4019270	-6209696	-6333610
IE	-4826525	-3666643	-2080114	-5170165	-7727401	-6043532	-4687452	-6548835	-8978400	-6901936
IT	-49227201	-59803566	-54792614	-50870793	-54067138	-45769102	-45633728	-30724917	-46610844	-38232031
LU	:	:	:	:	-232549	-261361	-119471	-249230	-39069	-293319
NL	-52992179	-58924775	-63234672	-57664869	-56205474	-57392816	-73354639	-75709574	-59090747	-69561052
PT	-17289062	-20001108	-21083270	-25732986	-24125112	-21765630	-25417126	-21370565	-22232663	-20975804
SE	990774	3067524	4807698	3324389	1336561	1482774	3013912	661640	5048194	4360985

Tabell 38. Nettoexport över åren 1995-2004, Kött

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
AT	9595	245172	389925	383590	345039	109126	205875	573299	808573	278963
BE	6451997	6817874	6497610	7226793	6462813	7417739	7741990	7289934	7649040	7922170
DE	-10316806	-10513885	-9403123	-9381050	-7482577	-5468815	-4269743	-2678268	-758245	-1243018
DK	7676846	7176606	7497462	7482040	7099135	7347307	8049496	8312147	8457530	8301348
ES	675190	1419773	1588594	2080461	2430014	3265655	3450018	3919093	4785857	5699871
FI	-140638	-139494	-49608	-166179	-196667	-185341	-206056	-140959	-92102	-127803
FR	535265	676266	1678216	211209	-629815	-548808	-1815754	-61282	-118779	-1142134
GB	-2173967	-4460828	-4059552	-3631441	-5175450	-6743078	-8663623	-8868084	-11204543	-11563696
GR	-3254800	-2593508	-3359458	-3441205	-3284513	-3573240	-3536597	-3444007	-4492404	-3412833
IE	3175991	3008105	3064380	3391606	3719626	3753666	3833931	4135303	4258530	4253951
IT	-8290313	-7861831	-7963062	-9863733	-9336309	-9842004	-9709654	-9282276	-10290001	-9754761
LU	:	:	:	:	-184646	-178636	-183196	-169073	-183061	-192856
NL	12507165	11945239	11718030	12992005	13049852	13655497	12639102	11953165	11112450	10410491
PT	-1327879	-1288004	-1380375	-1628810	-1864287	-2047973	-2060547	-2131149	-2257142	-2099562
SE	-105131	-48149	48723	-166569	-403783	-763550	-743301	-1024217	-1109694	-1183307

Tabell 39. Nettoexport över åren 1995-2004, Frukt och grönsaker

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
AT	-5776925	-6439181	-6001399	-5362064	-5311888	-4664047	-4502138	-3822660	-4297982	-4876488
BE	19763671	18276368	14859270	22514868	22930653	19301863	24305109	23242820	24130555	26820205
DE	-80603118	-75425515	-70753110	-72426699	-69359906	-68132833	-63498292	-63272672	-65566825	-64301256
DK	-3102496	-3550682	-3837851	-4980161	-5388593	-5898604	-5330018	-5944634	-6160324	-6057581
ES	56008922	59056962	68181232	74444658	65062746	70739871	73440604	78341130	78379226	74817969
FI	-2307463	-3332610	-3360829	-3456021	-3518386	-3259466	-3590128	-3608432	-3950435	-4197240
FR	-1347598	2945222	2219749	5640216	4310203	-1798834	-7065630	-9152004	-5751335	-12795789
GB	-29695996	-31469543	-34634667	-38641458	-36234563	-37731625	-47587248	-49397363	-53275475	-52538434
GR	7717944	6108746	5083221	6286637	5689170	4895440	4710570	2835631	801244	1494862
IE	-2700631	-3445683	-3289218	-3583480	-3394076	-3653976	-4052677	-4239493	-4283258	-3458218
IT	26819247	27058382	21596679	22955269	24314011	22588850	24546028	22307397	15350251	14903991
LU	:	:	:	:	-469251	-831254	-764535	-757106	-767610	-767424
NL	29819304	23212831	23979602	24033092	25836414	26803631	28813999	28559985	30883918	37731748
PT	-2469530	-3929392	-6922483	-10838377	-6808249	-5969776	-6873350	-5204849	-4498225	-4395003
SE	-6193165	-6544871	-6956952	-7171304	-7647735	-8114047	-8797042	-9492650	-9557198	-9949916

Tabell 40. PTE-effekt per capita 1995-2004

	Spannmål	Kött	Potatis	Apelsiner	Tomater
AT	3,143648	3,799693	-0,19067	-0,12529	-3,19466
BE	-29,0627	63,15923	0,049228	-0,0466	7,255525
DE	2,306721	-6,85218	0,184181	-0,11991	-5,01657
DK	5,339395	131,7179	0,044899	-0,11714	-2,32386
ES	-7,62766	6,61891	-0,22971	0,545236	11,75719
FI	-2,3217	-2,55339	-0,05131	-0,08512	-2,20614
FR	25,42065	-0,18743	0,371706	-0,10334	-1,64184
GB	1,864216	-10,3123	-0,06806	-0,02926	-2,99385
GR	-5,86806	-28,7323	-0,14831	0,085794	-0,26231
IE	-11,0222	84,07383	-0,29572	-0,09143	-2,69328
IT	-6,46371	-14,7858	-0,10349	0,001417	0,547469
LU	-3,87642	-41,7924	-0,18661	-0,19279	-6,06339
NL	-29,994	69,19621	-0,79575	-0,00844	15,51796
PT	-16,4684	-15,9809	-0,57233	-0,04365	-0,58747
SE	2,457565	-5,67793	-0,1919	-0,11013	-4,38326